

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
"УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ"

***Екологія та екологічна економіка:
нормативні акти
і інформаційні матеріали***

Інформаційний бюлетень

Випуск № 4

Київ 2017

ЗМІСТ

1. ЗАКОНОДАВЧІ ДОКУМЕНТИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ	3
1.1. Розпорядження Кабінету Міністрів України.....	3
1.2. Нормативні документи розділу, що не подані у повнотекстовій версії	45
2. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ (МОВОЮ ТА ФОРМОЮ ОРИГІНАЛУ).....	49
2.1. Нові надходження до ДНТБ України	49
2.1.1. Водні ресурси	49
2.1.2. Екологічний контроль. Природоохоронні заходи.....	50
2.1.3. Інші матеріали.....	54
2.2. Нові надходження до бази НДДКР УкрІНТЕІ.....	62
2.3. Нові нормативні документи зі стандартизації	68
3. ЗАКОНОДАВЧІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ЄС З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЇ.....	72
3.1 Законодавство ЄС з питань екології.....	72
3.2 Інформаційні матеріали ЄС з питань екології	73
3.3 Європейська стандартизація в екологічній сфері.....	74
4. ЗАХОДИ З ЕКОЛОГІЧНОЇ ТЕМАТИКИ.....	77
4.1. Виставки, семінари та конференції в Україні.....	77
4.2 Календар екологічних дат	78

1. ЗАКОНОДАВЧІ ДОКУМЕНТИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ

1.1. Розпорядження Кабінету Міністрів України

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 8 листопада 2017 р. № 820-р

Київ

Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року

1. Схвалити Національну стратегію управління відходами в Україні до 2030 року, що додається.

2. Міністерству екології та природних ресурсів разом з Міністерством економічного розвитку і торгівлі, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерством енергетики та вугільної промисловості, Міністерством аграрної політики та продовольства, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством фінансів, Міністерством інформаційної політики, іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади розробити та подати у шестимісячний строк Кабінетові Міністрів України проект Національного плану управління відходами.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

СХВАЛЕНО

розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 8 листопада 2017 р. № 820-р

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ управління відходами в Україні до 2030 року

Проблема, яка потребує розв'язання

Проблема, на розв'язання якої спрямована ця Стратегія, полягає у необхідності вирішення критичної ситуації, яка склалася з утворенням, накопиченням, зберіганням, переробленням, утилізацією та захороненням відходів і характеризується подальшим розвитком екологічних загроз. Проблема відходів в Україні вирізняється особливою масштабністю і значимістю як внаслідок домінування в національній економіці ресурсоємних багатовідхідних технологій, так і через відсутність протягом тривалого часу адекватного реагування на її виклики. Значні масштаби ресурсокористування та енергетично-сировинна спеціалізація національної економіки разом із застарілою технологічною базою визначали і надалі визначають високі показники утворення та нагромадження відходів.

Такі обставини призводять до поглиблення екологічної кризи і загострення соціально-економічної ситуації в суспільстві та обумовлює необхідність реформування і розвитку з урахуванням вітчизняного та світового досвіду всієї правової та економічної системи, що регулює використання природних ресурсів у цілому та управління відходами

зокрема. Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем і більш вагомою в ресурсному аспекті.

Відходи, що утворюються у процесі видобування, збагачення, хіміко-металургійної переробки, транспортування і зберігання корисних копалин є вторинним сировинним резервом промисловості, будівництва та енергетики. Значний ресурсний потенціал становлять також відходи як вторинна сировина, що є залишками продуктів кінцевого споживання (макулатура, полімери, склобій, зношені шини тощо).

Високий рівень утворення відходів та низькі показники їх використання як вторинної сировини призвели до того, що в Україні щороку в промисловості та комунальному секторі нагромаджуються значні обсяги твердих відходів, з яких лише незначна частина застосовується як вторинні матеріальні ресурси, решта потрапляють на звалища.

Відмінність ситуації, що склалася з відходами в Україні, порівняно з іншими розвинутими країнами полягає у великих обсягах утворення відходів та у відсутності інфраструктури поводження з ними. При цьому наявність такої інфраструктури є неодмінною ознакою всіх економік розвинутих країн.

Загалом система управління відходами в Україні характеризується такими тенденціями:

- накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан навколишнього природного середовища і здоров'я людей;

- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів;

- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;

- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво;

- неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами.

Значні обсяги накопичених в Україні відходів та відсутність ефективних заходів, спрямованих на запобігання їх утворенню, утилізації, знешкодження та видалення, поглиблюють екологічну кризу і стають гальмівним фактором розвитку національної економіки.

Така ситуація обумовлює необхідність створення та забезпечення належного функціонування загальнодержавної системи запобігання утворенню відходів, збирання, перероблення та утилізації, знешкодження і екологічно безпечного видалення. Це повинно бути невідкладним завданням навіть в умовах відносної обмеженості економічних можливостей як держави, так і основних утворювачів відходів. Таким чином, єдиним можливим шляхом урегулювання ситуації є створення комплексної системи управління відходами.

Розв'язання зазначеної проблеми є ключовим у вирішенні питань енерго- та ресурснезалежності держави, економії природних матеріальних та енергетичних ресурсів і актуальним стратегічним завданням (пріоритетом) державної політики.

Стратегія визначає головні напрями державного регулювання у сфері поводження з відходами в найближчі десятиліття з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

- Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. "Про відходи та скасування деяких директив";

- Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. "Про захоронення відходів";

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. "Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС";

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 р. "Про упаковку та відходи упаковки";

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 р. "Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)";

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 р. "Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори".

Нормативно-правові акти і нормативні документи, що розроблятимуться та прийматимуться на виконання цієї Стратегії, повинні базуватися виключно на принципах і положеннях відповідних актів європейського законодавства.

Побутові відходи

В Україні функціонує 460 міст, близько 500 районів, 885 селищ міського типу і 28 388 сіл, органи місцевого самоврядування яких повністю відповідають за організацію надання послуг з поводження із твердими побутовими відходами.

Обсяги утворення твердих побутових відходів в Україні у 2016 році становили 49 млн. куб. метрів, або близько 11 млн. тонн (без урахування тимчасово окупованих територій, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя). Незважаючи на те, що протягом останніх 20 років чисельність населення України постійно скорочується, обсяги утворення побутових відходів збільшуються.

Показник утворення відходів в Україні в середньому становить 250—300 кілограмів на рік на людину і має тенденцію до зростання.

Слід зазначити, що державний облік та статистика побутових відходів в Україні мають суттєві недоліки. У статистичній звітності та нормативно-правових актах щодо поводження з побутовими відходами оперують як об'ємними, так і ваговими категоріями. Перерахунок одних одиниць в інші призводить до значних похибок під час проведеної оцінки, прогнозів тощо.

Домінуючим способом поводження з побутовими відходами залишається їх вивезення та захоронення на полігонах та сміттєзвалищах. У 2016 році лише 5,8 відсотка утворених побутових відходів перероблено, в тому числі 2,71 відсотка (1,3 млн. куб. метрів) — утилізовано (спалено), 3,09 відсотка (1,53 млн. куб. метрів) — спрямовано на інші сміттєпереробні комплекси та близько 0,003 відсотка (2 000 куб. метрів — компостовано. Решту (близько 94 відсотків) розміщено на полігонах та сміттєзвалищах, яких станом на 2016 рік в Україні налічувалося 5470 одиниць, з них 305 (5,6 відсотка) перевантажені, а 1646 одиниць (30 відсотків) не відповідають нормам екологічної безпеки. За експертними оцінками більше 99 відсотків функціонуючих полігонів не відповідають європейським вимогам (Директиві Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. "Про захоронення відходів"). Як правило, внаслідок недостатнього рівня контролю або відсутності належної системи поводження з побутовими відходами, за офіційними даними, щороку утворюється понад 27 тис. несанкціонованих сміттєзвалищ.

Неналежним чином проводиться робота з паспортизації, рекультивації та санації сміттєзвалищ.

З 1551 сміттєзвалища, що потребують паспортизації, у 2016 році фактично паспортизовано 380 (потребує паспортизації 21 відсоток сміттєзвалищ їх загальної

кількості). З 509 сміттєзвалищ, які потребують рекультивації, фактично рекультивовані 86 (7,7 відсотка потребує рекультивації).

Таким чином, сучасні способи управління побутовими відходами в Україні:

орієнтовані на полігонне захоронення відходів, їх розміщення на сміттєзвалищах та/або стихійних сміттєзвалищах, більшість з яких не відповідають вимогам екологічної безпеки;

мають низький технологічний рівень;

обмежені підходами до прийняття комплексних управлінських рішень та фінансовими ресурсами;

мають низький рівень впровадження інноваційних технологій.

Низькі тарифи на послуги із захоронення відходів не створюють для суб'єктів господарювання і місцевих органів влади стимулів для перероблення відходів

Відсутність системи перероблення (у тому числі системи роздільного збирання) побутових відходів призводить до втрати Україною щороку мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які потенційно можуть бути введені у господарський обіг. Розвиток роздільного збирання та перероблення відходів є невід'ємною частиною підвищення ефективності використання природних ресурсів і переходу до сталої економіки.

Надмірна залежність від захоронення побутових відходів не може далі бути основою поведінки з побутовими відходами в Україні. Крім того, підписана у 2014 році Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони вимагає від України негайних і рішучих кроків для впровадження європейських стандартів у відповідній сфері.

Промислові відходи

Основні обсяги промислових відходів утворюються в таких галузях:

гірничча та гірничо-хімічна промисловість;

чорна та кольорова металургія;

машинобудівна та металообробна промисловість;

лісова та деревообробна промисловість;

енергетика;

хімічна, нафтохімічна та суміжні галузі промисловості;

харчова промисловість;

легка промисловість.

Починаючи з 2010 року перехід на нову форму статистичного обліку в Україні дав змогу внести істотні, хоч і не у всьому однозначні зміни в оцінку ситуації з промисловими відходами. Відповідно до зазначеного обліку річний обсяг генерування промислових відходів становить 419,2 млн. тонн, а обсяг накопичення у спеціально відведених місцях або об'єктах — 13,27 млрд. тонн, тобто значно менше, ніж у попередніх звітах.

Питання управління промисловими відходами в Україні врегульоване на законодавчому рівні, але існують такі недоліки, як невизначеність пріоритетних цілей та недостатній рівень інтеграції питань охорони навколишнього природного середовища у галузевій стратегії, програми і заходи.

У 2015 році скорочено обсяг утворення промислових відходів з 448 млн. тонн до 312 млн. тонн. При цьому скорочено на 32 відсотки обсяг відходів гірничодобувної промисловості, на 24 відсотки — виробничих відходів, на 29 відсотків — відходів, що утворюються під час виробництва енергії.

Згідно із статистичними даними можна зробити ряд висновків, зокрема:

тенденції останніх чотирьох років щодо утворення відходів I—IV класу свідчать про скорочення протягом 2013—2014 років як в абсолютному вираженні утворених обсягів, так і в питомому (в межах 9851—8251 кілограмів на рік на людину). Таке скорочення також вплинуло на обсяги утилізованих (26 відсотків) та захоронених (24 відсотки) відходів, що обумовлено спадом промислового виробництва, конфліктом на сході України та анексією Автономної Республіки Крим;

більша частина відходів I—IV класу розміщуються на звалищах, невелика частина потрапляє на обладнані полігони, зокрема, в 2014 році з 355 млн. тонн утворених відходів, з них — 204 млн. тонн розміщені на звалищах, 35 млн. тонн спрямовані на обладнані полігони.

З огляду на зазначене обсяг відходів I—IV класу гірничодобувного сектору становить 328 млн. тонн (73 відсотки) загальної кількості відходів, утворених у 2013 році.

Відходи будівельно-ремонтних робіт

Відходи будівельно-ремонтних робіт утворюються під час провадження таких видів діяльності, як будівництво нових будівель та споруд, їх реконструкція, остаточне знесення у зв'язку із закінченням строку експлуатації будівлі чи споруди тощо.

Результати проведеного аналізу свідчать, що на території промислових зон, військових частин перебуває значна кількість будівель, які потребують реконструкції чи знесення з метою звільнення території. Крім того, на вітчизняному ринку спостерігається збільшення обсягу інвестицій у будівництво гуртових торгових мереж, супермаркетів, торговельно-офісних центрів, складських приміщень, промислових цехів для нових виробництв. Реставрація старих будівель є економічно доцільною, в інших випадках проводиться їх майже повне руйнування для нової забудови.

Іншим джерелом утворення відходів будівельно-ремонтних робіт є матеріали, які утворюються під час спорудження нових будинків, зокрема під час зведення 100-квартирного будинку утворюється в середньому 15—20 тонн твердих відходів, основну масу яких становить бита цегла, залишки затверділого бетону та будівельного розчину, залишки стінових блоків з керамзитобетону, ніздрюватих бетонів, гіпсокартону, пінопласту, мінеральної вати тощо.

Ще одним джерелом утворення відходів будівельно-ремонтних робіт є відходи, що утворюються в процесі промислового виробництва будівельних матеріалів, зокрема відсівів щебених кар'єрів, склобій, некондиційна цегла та залізобетонні конструкції, відпрацьовані гіпсові форми керамічних заводів. До них належать також тверді продукти, що утворюються під час реконструкції доріг.

Загалом відходи будівельно-ремонтних робіт складаються з таких продуктів, як бетон та залізобетон, цегла, метал, ґрунт, пісок, забруднений глиною, сантехнічна кераміка, деревина, скло, гіпсокартон, пластмаса, асфальтобетон. За оцінками дослідників, за масовим вмістом 52 відсотки відходів будівельно-ремонтних робіт становить бетон та залізобетон, 32 відсотки — кам'яні стінові матеріали (цегла, стінові блоки, піно- та газобетон), 8 відсотків — відходи асфальту та будівельних розчинів, 4 відсотки — відходи металів, 2 відсотки — відходи деревини та пластмас, 1 відсоток — керамічні вироби (сантехнічна кераміка, керамічна плитка), 1 відсоток — гіпсокартон, скло та інші відходи.

Особливої актуальності проблема відходів будівельно-ремонтних робіт в Україні набуває у зв'язку з тим, що найближчими роками вичерпується строк експлуатації застарілих будинків, проведення реконструкції яких визнане в установленому порядку недоцільним. Тобто усі вони в найближчому майбутньому можуть бути знесені і, відповідно, потребуватиме розв'язання проблема відходів будівельно-ремонтних робіт. Так, від однієї застарілої п'ятиповерхівки утворюється в середньому 3000 куб. метрів відходів будівельно-ремонтних робіт.

Утворення відходів будівельно-ремонтних робіт залежить від:

розвитку населених пунктів, а також транспортної інфраструктури;

утримання особливо старих житлових районів;

знесення особливо старих багатоповерхових будинків у житлових районах.

Відходи будівельно-ремонтних робіт є значним та невикористаним ресурсом.

Основна частина відходів будівельно-ремонтних робіт вивозиться на звалища та місця захоронення. У деяких випадках такі відходи використовуються для засипання або меліорації земель. Сталеві конструкції та великі пиломатеріали часто використовуються повторно або переробляються. У багатьох країнах — членах ЄС рівень переробки відходів будівельно-ремонтних робіт перевищив 80 відсотків. Основна їх частина надходить від суб'єктів господарювання приватного сектору.

Небезпечні відходи

Небезпечними відходами є відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, що створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними.

Відмінність ситуації з відходами в Україні порівняно з розвинутими країнами полягає як у більш значних обсягах утворення відходів, так і у відсутності інфраструктури поводження з ними, що є складовою частиною економіки зазначених країн.

У зв'язку з підвищенням рівня добробуту населення та переходом промисловості на найкращі доступні технології з виробництвом високоінноваційної продукції обсяг небезпечних відходів, що утворюється і неконтрольовано надходить у навколишнє природне середовище, збільшується. Небезпека зростає через розпорошення небезпечних відходів по всій території України. Якщо раніше в сільській місцевості номенклатура небезпечних відходів обмежувалася тільки забороненими і непридатними до використання в сільському господарстві хімічними засобами для захисту рослин, на даний час кількість видів таких засобів та їх обсяги значно зросли за рахунок відходів електричного та електронного обладнання, батарейок, батарей та акумуляторів, хлорвмісних полімерів, стероїдних та біологічних хімічних засобів для захисту рослин, стимуляторів росту, консервантів, харчових добавок тощо.

Загальний обсяг накопичення небезпечних відходів становить 5 млрд. тонн, а поточні витрати на їх видалення і зберігання — близько 600 млн. гривень.

Особливу групу небезпечних відходів становлять непридатні та заборонені до використання хімічні засоби захисту рослин. Їх залишок на початок 2017 року становив, за офіційними даними, близько 8,5 тис. тонн.

Відходи електричного та електронного обладнання вкрай небезпечні, оскільки містять токсичні метали — свинець, ртуть, кадмій, хром та берилій, а також бромовані антипірени, фторхлоровуглеводні, поліхлоровані біфеніли, полівінілхлорид. Близько 70 відсотків небезпечних для навколишнього природного середовища та здоров'я людини

речовин, що перебувають у побутових відходах, міститься у відходах електричного та електронного обладнання.

За обсягами утворення домінують небезпечні відходи, які містять важкі метали (хром, свинець, нікель, кадмій, ртуть). Переважно це відходи галузей чорної і кольорової металургії, хімічної промисловості, машинобудування (гальванічні виробництва).

В Україні існує близько 300 накопичувачів небезпечних відходів, які побудовані без належного технічного захисту і стали джерелом екологічної небезпеки регіонального масштабу. Обладнані сховища для зберігання небезпечних відходів і установки для їх знешкодження та регенерації мають лише окремі суб'єкти господарювання.

Мінімізація обсягів утворення небезпечних відходів, створення потужностей з їх екологічно безпечної утилізації, знешкодження та видалення мають для України першочергове значення.

Ефективне вирішення всього комплексу питань, пов'язаних з ліквідацією чи обмеженням негативного впливу небезпечних відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, можливе тільки шляхом здійснення заходів, які враховують сучасний стан національної економіки, перспективи її соціально-економічного розвитку, а також узагальнений світовий досвід розв'язання зазначених проблем.

Основні проблеми, що стосуються управління небезпечними відходами, є:

відсутність у діючих системах обліку та звітності повної інформації про утворення та подальші операції з поводження з небезпечними відходами споживання, що пов'язане з практичною відсутністю систем збирання/приймання зазначених відходів від населення;

відсутність реальних стимулів і низький рівень витрат, передбачених на утилізацію відходів, перешкоджають впровадженню систем для роздільного збирання та перероблення небезпечних відходів;

для окремих галузей промисловості (металургійна, хімічна тощо) у зв'язку із застосуванням застарілих технологій та великими обсягами утворення небезпечних відходів різке підвищення вартості поводження з ними може спричинити суттєві фінансові та технологічні труднощі;

відсутність технічних можливостей для перероблення деяких категорій небезпечних відходів, що є передумовою для їх неконтрольованого видалення;

невідповідність значної частини існуючих виробничих потужностей і об'єктів видалення небезпечних відходів екологічним вимогам та сучасним технічним стандартам. Продовження роботи деяких об'єктів пов'язане з безпосередньою небезпекою для навколишнього природного середовища;

впровадження сучасних вимог до поводження з окремими видами небезпечних відходів може спричинити для суб'єктів господарювання зростання необхідних фінансових витрат або необхідність технологічного переоснащення виробництва та обладнання. За умови неефективного здійснення державного (екологічного) контролю у сфері поводження з небезпечними відходами це може стимулювати зростання кількості порушень природоохоронного законодавства;

відсутність системи належного планування управління небезпечними відходами на рівні суб'єктів господарювання;

складне фінансове становище і дрібносерійне виробництво у деяких галузях, що перешкоджає будівництву необхідних споруд для усунення впливу небезпечних відходів на навколишнє природне середовище;

недостатній рівень витрат на екологічно безпечне поводження з небезпечними відходами на всіх рівнях для захисту навколишнього природного середовища і здоров'я людини;

обмежений загальний обсяг інвестицій, пов'язаних з регулюванням відходів;

низький рівень обізнаності та поінформованості суб'єктів господарювання про можливості переробки або повторного використання небезпечних відходів;

низький рівень поінформованості інвестора про потенціал виробництва нових продуктів з відходів, потенційно придатних для повторного/багаторазового використання.

Відходи виробництва продукції сільського господарства

Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва та розширення територій сільськогосподарських угідь призвели до зростання кількості відходів і їх впливу на навколишнє природне середовище. Потенційними факторами негативного впливу на навколишнє природне середовище є кілька типів відходів виробництва продукції сільського господарства (далі — відходи сільського господарства): органічні відходи рослинництва; органічні відходи тваринництва та птахівництва; біовідходи (труп тварин та птиці); залишкова кількість добрив, хімічних та біологічних засобів для захисту рослин, ветеринарних препаратів.

Традиційно сільськогосподарські відходи в Україні поділяються на відходи тваринництва, відходи рослинництва та агрохімічні відходи.

Відсоток утворення відходів сільського господарства становить порівняно незначну частку загального обсягу утворених відходів — не більш 4 відсотки усіх відходів I — IV класу, що утворюються протягом періоду статистичних спостережень.

Згідно з даними статистичних спостережень, за 2015 рік з понад 13,5 млн. тонн утворених сільськогосподарських відходів наймасовішими є:

відходи рослинного походження (7742 тис. тонн, або 57 відсотків);

тваринні екскременти, сечовина і гній (4938 тис. тонн, або 37 відсотків);

відходи тваринного походження та змішані харчові відходи (897 тис. тонн, або 6 відсотків).

Однак статистичні дані не повною мірою достовірно відображають реальний стан справ. Так, за валового збору зерна на рівні 50 млн. тонн може утворитися до 25 млн. тонн соломи. У разі зростання валового збору до 80 млн. тонн зростає до 40 млн. тонн і обсяг соломи.

Іншим джерелом утворення відходів сільського господарства є тваринництво та птахівництво, де основним видом відходів сільського господарства є гній. Усього худоби в Україні близько 13 млн. голів. Якщо в середньому одна тварина дає 10 кілограмів гною на добу, за рік може утворитися до 50 млн. тонн гною. Поголів'я 1,5 млн. курей дає на добу понад 100 тонн. Усього в Україні щороку утворюється близько 500 тис. тонн пташиного посліду. Крім того, утворюються відходи від забою та падежу птиці. За нормативами, падіж може становити 3,5 відсотка загальної кількості на рік, що становить за середньої ваги птиці 500 грамів — 3 570 тонн біовідходів без урахування біовідходів, що утворюються під час забою птиці.

Актуальним є питання поводження з відходами хімічних засобів захисту рослин, до складу яких входять пестициди, гербіциди, фунгіциди, хімічні та біологічні стимулятори росту рослин.

Окрему групу відходів хімічних засобів захисту для рослин становлять непридатні та заборонені до використання пестициди, що виготовлені та накопичені ще за часів СРСР.

Порядком проведення комплексної інвентаризації місць накопичення заборонених і непридатних для використання в сільському господарстві хімічних засобів для захисту рослин, затвердженим спільним наказом Мінагрополітики, Мінприроди, МОЗ від 18 жовтня 2001 р. № 315/376/412, передбачено проведення комплексної інвентаризації накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин; інвентаризація накопичення заборонених і непридатних до використання в сільському господарстві хімічних засобів захисту рослин проводиться на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності, що мають складські приміщення для зберігання хімічних засобів захисту рослин.

Разом з тим результати проведеної інвентаризації відходів хімічних засобів захисту рослин не дають змоги точно оцінити їх кількість, але за попередніми результатами обсяги накопичення непридатних хімічних засобів захисту рослин можуть становити 8,5 тис. тонн.

У сфері управління відходами сільського господарства існують такі основні проблеми, що необхідно розв'язати в рамках реалізації цієї Стратегії:

неналежний рівень дотримання вимог законодавства — головна проблема сільськогосподарського сектору;

низький рівень поінформованості та обізнаності сільськогосподарського сектору щодо можливостей та переваг оброблення чи повторного використання відходів сільського господарства;

низький рівень поінформованості інвесторів щодо можливостей виробництва нових продуктів із сільськогосподарських відходів;

відсутність дієвого механізму залучення приватних інвестицій для розвитку об'єктів сільськогосподарського сектору;

низький рівень ефективності управління стратегічними об'єктами у сфері поводження з відходами сільськогосподарського сектору.

Специфічні види відходів

Відходи упаковки

Ситуація, що склалася в Україні у сфері поводження з відходами упаковки, є незадовільною, зокрема у сфері забезпечення збирання відходів, перероблення та утилізації, а також введення у господарський обіг.

Згідно з даними Мінрегіону, у 2016 році перероблено та утилізовано близько 5,76 відсотка побутових відходів, з них — 2,72 відсотка спалено, лише 3 відсотки як вторинну сировину передано на потужності з перероблення, а решта побутових відходів потрапила на звалища.

Відсутність ефективної системи збирання відходів упаковки щороку призводить до втрати вагомого ресурсного потенціалу для переробної промисловості у вигляді відходів паперу і картону від 0,5 до 0,6 млн. тонн, скла — 1 млн. тонн, полімерів — 0,6 млн. тонн. Як наслідок — погіршення екологічної ситуації.

Як свідчить досвід розвинутих країн, введення відходів у господарський обіг забезпечує формування значної частини валового внутрішнього продукту та створення сотні тисяч робочих місць. Системи збирання, перероблення та утилізації стають джерелом постійно відновлюваних матеріально-сировинних ресурсів, яких потребує переробна промисловість.

Облік обсягів утворення, перероблення та утилізації відходів упаковки як вторинної сировини ведеться на державному рівні не в повному обсязі. Не реалізується

європейський принцип розширеної відповідальності виробника, суб'єкти господарювання не несуть відповідальності за подальшу утилізацію використаної упаковки.

Відходи упаковки як сировинний потенціал можуть замінювати первинні ресурси і відігравати важливу роль у розвитку національної економіки, сприяючи ресурсозбереженню і забезпеченню сировинної незалежності держави, створюючи додатковий експортний потенціал. Такі відходи можливо використовувати для виробництва промислової продукції, будівельних матеріалів. Доцільним є їх широке та економічно ефективно використання, забезпечення належного збирання та заготівлі використаної упаковки як вторинної сировини.

Відходи електричного та електронного обладнання

Відходи електричного та електронного обладнання — прилади, що працюють за допомогою електроенергії або електромагнітного поля, строк експлуатації яких закінчився або власник має намір їх позбутися шляхом утилізації чи видалення. Такі відходи мають у своєму складі різноманітні матеріали, а також небезпечні компоненти, що містять токсичні речовини, здатні забруднити навколишнє природне середовище і поставити під загрозу здоров'я людей у разі їх належної утилізації.

Застосування нових технологій, функцій, зміни дизайну призводить до скорочення життєвого циклу продуктів і прискорення виведення із використання застарілих електричних та електронних приладів та різкого зростання кількості їх відходів.

Інвестиційна активність в сфері управління відходами електричного та електронного обладнання є низькою внаслідок відсутності необхідної законодавчої бази і чітко визначених сфер відповідальності для всіх учасників ринку.

Так, питання, щодо заборони використання певних небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 139 "Про затвердження Технічного регламенту обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні", яка включає вимоги Директиви 2002/95/ЄС Європейського парламенту та Ради "Про заборону використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні".

Спеціальним регуляторним документом щодо поводження з відходами електричного та електронного обладнання є наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства від 22 січня 2013 р. № 15 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів".

Відпрацьовані батареї, батареї та акумулятори

Батареї, батареї та акумулятори стають більш поширеним джерелом енергії для ряду електричних приладів домашнього та професійного вжитку. Однак батареї та акумулятори можуть містити такі токсичні важкі метали, як нікель, кадмій або ртуть.

Перероблення відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів є необхідним природоохоронним заходом щодо відновлення цінних металів, заощадження енергії за рахунок зниження потреб у вторинній сировині і запобігання надходженню батарейок на полігони, де під час руйнування їх корпусу важкі метали можуть потрапляти в ґрунт спричиняючи забруднення води і ґрунту.

В Україні збирання та переробка відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів більше 7 ампер-годин регулюється Законом України "Про хімічні джерела струму" та спільним наказом Міністерства промисловості, Міністерства економіки, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки від 31 грудня 1996 р. № 223/154/165 "Про затвердження Положення про порядок збирання та переробки

відпрацьованих свинцево-кислотних акумуляторів". Однак зазначені нормативно-правові акти містять застарілі положення, які фактично залишаються нереалізованими та не поширюються на сферу поводження з усіма видами батарейок, батарей та акумуляторів.

На даний час хімічні джерела струму виведені із сфери регулювання Закону України "Про відходи".

З огляду на високий рівень рентабельності переробки свинцю багато суб'єктів господарювання мають ліцензії на здійснення операцій з небезпечними відходами і здійснюють збирання свинцево-кислотних акумуляторів. На даний час існує кілька нових сучасних потужностей з автоматичною обробкою відпрацьованих акумуляторів, інші установки потребують модернізації та впровадження нових технологій.

Питання збирання та перероблення відпрацьованих батарейок в Україні залишається нерегульованим. Збирання таких батарейок здійснюється на добровільних засадах громадськими організаціями, об'єднаннями громадян, але у зв'язку з відсутністю належної інфраструктури з їх перероблення вони зберігаються для подальшої переробки.

Медичні відходи

Відходи, утворені у процесі медичної діяльності, несуть потенційно вищий ризик для людей, ніж будь-який інший тип відходів.

Медичні відходи — відходи, що утворюються в лікувально-профілактичних установах та інших закладах охорони здоров'я, що проводять медичні процедури, незалежно від форми власності, в установах і лікувально-профілактичних закладах санаторного лікування, аптеках, науково-дослідних інститутах і навчальних медичних закладах.

Від 75 — 80 відсотка відходів, утворених закладами охорони здоров'я, що не мають контакту з біологічними рідинами пацієнтів, інфекційними хворими, наближені за складом до побутових відходів, а саме: відходи скла (пляшки, флакони, банки тощо), папір, канцелярське приладдя, упаковка, меблі, списаний м'який інвентар (халати, постільна білизна), діагностичне обладнання, яке втратило споживчі властивості.

Решта медичних відходів 10 — 25 відсотків належать до категорії небезпечних і можуть бути факторами ризику для навколишнього природного середовища і здоров'я людини. Небезпечними медичними відходами є:

гострі відходи — використані або невикористані гострі предмети (голки, шприци, скальпелі, піпетки, ножі);

інфекційні відходи — відходи, що ймовірно містять хвороботворні мікроби і несуть ризик передачі захворювання (тканини, забруднені кров'ю, лабораторні культури і мікробіологічні запаси);

патологічні відходи — тканини, органи або рідини організму людини, частини тіла, ембріони, невикористані продукти крові;

фармацевтичні відходи — лікарські препарати із закінченим строком дії, частково використані флакони;

цитотоксичні відходи — відходи, що містять речовини з генотоксичними властивостями (відходи, що містять цитостатичні препарати, генотоксичні хімікати);

хімічні відходи — відходи, що містять хімічні речовини (наприклад, лабораторні реагенти; плівки, дезінфікуючі засоби, такі відходи з високим вмістом важких металів, як акумулятори, розбиті ртутні термометри і прилади для вимірювання кров'яного тиску).

Основними проблемами у сфері управління медичними відходами є:

низький рівень поводження з медичними відходами, що здійснюється у закладах охорони здоров'я;

відсутність необхідних засобів та приміщень для збирання, переміщення на території закладів охорони здоров'я та безпечного тимчасового зберігання інфекційних відходів;

відсутність холодильного обладнання для зберігання відходів при низьких температурах;

відсутність відповідних контейнерів та упаковок;

обмежені можливості щодо придбання високоякісного обладнання для оброблення медичних відходів.

Значна частина медичних відходів вивозиться на полігони та несанкціоновані звалища внаслідок безвідповідальності медичних працівників закладів охорони здоров'я, недостатності та недоступності потужностей з оброблення та видалення медичних відходів.

Україні обмежені фінансові ресурси є важливим стримуючим фактором, який перешкоджає вдосконаленню системи поводження з медичними відходами. Стан національної економіки в останні роки істотно вплинув на фінансове забезпечення медичної галузі і, очевидно, що залучення фінансових ресурсів, необхідних для впровадження належної системи поводження з медичними відходами, є вкрай складним завданням.

Мета і строки реалізації Стратегії

Метою цієї Стратегії є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному та регіональному рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Цілями Стратегії є:

визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах;

визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель;

визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі;

забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку;

зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг;

забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

Стратегія базується на таких принципах:

ієрархії поводження з відходами, який передбачає дії стосовно поводження з відходами у такій послідовності:

- запобігання утворенню відходів з метою оптимізації процесів проектування видобутку ресурсів, виробництва товарів (екодизайн) та утворення відходів;

- підготовку до повторного використання — створення цілої галузі для проведення перевірки, очистки чи визначення придатності продуктів або їх компонентів для повторного їх використання без попередньої обробки;

- перероблення відходів — утилізація з поверненням у виробничий цикл різних матеріалів, що містяться у відходах;

- інші види утилізації відходів, у тому числі енергетична утилізація, — використання відходів як вторинних енергетичних ресурсів;

- видалення відходів — захоронення їх у спеціально обладнаних місцях/об'єктах та знищення (знешкодження) на установках, що відповідають екологічним нормативам, лише у разі відсутності можливості виконати попередні ступені ієрархії;

переходу до економіки замкненого циклу, який передбачає, що обсяг продуктів, матеріалів і ресурсів використовується в економіці якомога довше і утворення відходів мінімізується;

наближеності, який передбачає для зменшення потенційних ризиків від забруднення відходами їх перероблення якомога ближче до джерел утворення;

попередженості, який за наявності доказів екологічного ризику слід вжити відповідних запобіжних заходів;

спільної відповідальності, участі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, а також громадськості під час прийняття рішень щодо досягнення цілей екологічної політики;

розширеної відповідальності виробника, який передбачає відповідальність виробників та імпортерів продукції за прийняття повернутої продукції та відходів, що лишилися після її використання, а також подальше управління відходами;

самодостатності, який передбачає створення інтегрованої адекватної мережі об'єктів з утилізації і видалення відходів, що дасть змогу державі чи регіону забезпечити самостійну утилізацію та видалення власних відходів.

Крім того, важливим економічним інструментом екологічної політики є принцип "забруднювач платить", який передбачає, що особи, відповідальні за забруднення, повинні нести витрати, пов'язані із цим забрудненням.

Завданнями Стратегії є:

визначення напрямів та пріоритетів розвитку вторинного ресурсокористування з урахуванням як сучасних реальних можливостей, так і довгострокових економічних, соціальних і екологічних інтересів суспільства;

широке запровадження державно-приватного партнерства, взаємодії та співробітництва в центральних та місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування;

науково-технологічне та методичне забезпечення управління відходами на інноваційних засадах;

значне підвищення ролі регіонів та громадянського суспільства у реформуванні сфери поводження з відходами;

забезпечення фінансування та здійснення визначених заходів для подальшого вдосконалення системи управління поводження з відходами на традиційних засадах.

Реалізація цієї Стратегії здійснюється трьома етапами:

перший — 2017—2018 роки, другий — 2019—2023 роки, третій — 2024—2030 роки.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Ця Стратегія визначає загальні заходи у сфері управління відходами у цілому та спеціальні заходи у сфері управління окремими видами відходів.

На першому етапі реалізації цієї Стратегії передбачається здійснення таких загальних заходів щодо:

утворення Координаційної ради з питань реалізації цієї Стратегії, головою якої є Віце-прем'єр-міністр згідно з розподілом обов'язків, склад якої визначається Кабінетом Міністрів України, для забезпечення координації роботи залучених центральних органів виконавчої влади, відповідальних за різні напрями реформи державного управління;

утворення при Мінприроди робочої групи за участю представників Мінприроди, Мінекономрозвитку, Мінфіну, Мінрегіону, Мінагрополітики, Мінсоцполітики, Міноборони, МВС, МОН, інших центральних органів виконавчої влади, провідних учених Національної академії наук, громадських об'єднань для розроблення проекту Національного плану управління відходами;

утворення робочих груп у місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, основним завданням яких є підготовка пропозицій до Національного плану управління відходами з урахуванням особливостей взаємодії та співробітництва в системі місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.

розроблення законопроектів: про відходи та вторинні ресурси; про захоронення відходів; про спалювання відходів; про управління відходами видобувної промисловості; про побутові відходи; про відходи упаковки; про відпрацьовані нафтопродукти; про зняті з експлуатації транспортні засоби; про батареї, батареї та акумулятори; про відходи електронного та електричного обладнання та інших;

розроблення необхідних технічних регламентів з питань поводження з відходами;

удосконалення нормативно-правової бази з питань організації роздільного збирання усіх відходів та їх перероблення і утилізації;

підготовки пропозицій щодо вдосконалення інституційної структури управління відходами на інноваційних засадах, у тому числі щодо створення центрального органу виконавчої влади з питань управління відходами, діяльність якого спрямовується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів;

прийняття необхідних рішень щодо утворення єдиного центру із забезпечення виконання міжнародних конвенцій, що регулюють питання поводження з небезпечними відходами та речовинами, створивши умови для ефективного виконання зобов'язань, що випливають із членства України в Базельській конвенції про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням (1989 рік), Роттердамській конвенції про процедуру попередньої обґрунтованої згоди відносно окремих небезпечних хімічних речовин (1998 рік), Стокгольмській конвенції про стійкі органічні забруднення (2001 рік) та Мінаматській конвенції про ртуть (2017 рік);

утворення міжвідомчої координаційної ради з науково-дослідних робіт з багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів при Національній академії наук;

розроблення типового проекту навчального плану з багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів, орієнтованого на впровадження якісних змін у цій сфері та опрацювання питання щодо можливості його використання у вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку фахівців з екологічної безпеки та безпеки життєдіяльності;

проведення наукового дослідження для визначення потреби до 2030 року у фахівцях з екологічної безпеки та безпеки життєдіяльності;

розроблення плану заходів щодо проведення загальнодержавної кампанії з питань управління відходами (багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів).

На другому етапі реалізації цієї Стратегії передбачається здійснення таких загальних заходів щодо:

впровадження положень нормативно-правових актів щодо:

- урахування ціни багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів у ціні вартості товарів та продукції;

- нормування та сертифікації технологій виробництва продукції, відходи якої придатні до перероблення і утилізації;

розроблення положення про електронну інформаційну логістичну схему видобутку та використання природних ресурсів та поводження з відходами;

розроблення положення про Національний реєстр об'єктів утворення, здійснення операцій у сфері поводження з відходами, найкращих доступних технологій поводження з відходами;

розроблення положення про інформаційну систему надання звітності суб'єктами господарювання щодо діяльності у сфері поводження з відходами;

розроблення альтернативної класифікації відходів на основі їх властивостей, якісних та кількісних показників;

розроблення організаційно-методологічних та техніко-технологічних засад для створення державного реєстру відходів та вторинних ресурсів, що утворюються та накопичені в Україні, на основі їх альтернативної класифікації за властивостями, якісними та кількісними показниками;

формування пропозицій щодо створення технічного комітету стандартизації з питань управління відходами та ресурсами;

запровадження механізму державної грантової підтримки комплексних міжвідомчих наукових досліджень з актуальної проблематики управління відходами та ресурсами;

розроблення освітніх стандартів та освітньо-професійних програм відповідно до міжнародних вимог до підготовки фахівців з управління відходами та ресурсами;

створення мережі закладів, що здійснюють підвищення кваліфікації спеціалістів з поводження з відходами, у тому числі на регіональному рівні;

розроблення та удосконалення програм підвищення кваліфікації фахівців у сфері управління відходами та ресурсами;

здійснення заходів щодо проведення загальнодержавної кампанії з питань управління відходами (багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів);

розроблення методичних рекомендацій з управління відходами для центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, громадськості тощо;

підвищення рівня поінформованості заінтересованих сторін шляхом проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, виконання програм інформування громадськості та консультаційних заходів з метою роз'яснення вимог законодавства щодо управління

відходами, усвідомлення переваг мінімізації обсягів утворення відходів, забезпечення екологічно безпечного поводження та впровадження належної практики управління відходами.

На третьому етапі реалізації цієї Стратегії передбачається здійснення таких загальних заходів щодо:

модернізації матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання з багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів;

інформатизація галузей поводження з природними ресурсами та відходами з реалізацією проекту єдиного універсального веб-порталу інформаційних ресурсів з багаторазового використання природних ресурсів та перероблення і утилізації відходів;

забезпечення функціонування:

- електронної інформаційної логістичної схеми поводження з природними ресурсами (їх вилучення, отримання з них корисної продукції, утворення відходів, які переробляються і утилізуються);

- національного реєстру джерел утворення відходів, потужностей у сфері поводження з відходами із застосуванням найкращих доступних технологій;

- інформаційної системи надання електронної звітності суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сфері поводження з відходами;

- державного реєстру відходів та вторинних ресурсів, що утворюються та накопичені в Україні.

Спеціальними заходами є:

у сфері побутових відходів

прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на:

- ведення реєстрів для суб'єктів господарювання, які надають послуги з вивезення побутових відходів;

- визначення права власності на побутові відходи;

- реалізацію економічних інструментів, зокрема:

стимулювання перероблення побутових відходів;

повне відшкодування витрат за рахунок включення до тарифу з поводження з побутовими відходами усіх витрат, пов'язаних з наданням таких послуг;

впровадження механізму повного фінансування системи управління відходами з урахуванням принципів "забруднювач платить", "розширена відповідальність виробника" та "плати за те, що викидаєш";

реформування системи проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів;

удосконалення процедури формування тарифу на послуги з поводження з побутових відходів;

запровадження механізму гарантій відшкодування витрат на будівництво, експлуатацію, закриття, рекультивацію, подальший догляд і моніторинг полігонів побутових відходів протягом щонайменше 30 років після закриття за рахунок тарифів на захоронення побутових відходів;

запровадження відповідальності споживача послуг з вивезення побутових відходів за не укладення договору з виконавцем таких послуг, визначеним за результатами конкурсу;

вивезення побутових відходів від усіх категорій споживачів, утворених у населеному пункті, тільки тими суб'єктами господарювання, що за результатами конкурсу визначені виконавцем таких послуг;

посилення відповідальності суб'єкта господарювання, який надає послуги з вивезення, перевезення побутових відходів на об'єкти поводження з побутових відходів (перероблення та захоронення), які не визначені органом місцевого самоврядування у схемі санітарного очищення населеного пункту та/або правилах благоустрою населеного пункту, або іншим рішенням;

встановлення вимог до складу і властивостей палива, отриманого з відходів;

запобігання та зведення до мінімуму утворення побутових відходів;

оприлюднення довідкових документів з найкращих доступних технологій щодо поводження з відходами та ефективності використання ресурсів у окремих галузях промисловості;

створення ефективної та рентабельної системи збирання та вивезення побутових відходів з максимальним охопленням населення відповідними послугами;

залучення населення до роздільного збирання побутових відходів та стимулювання такого їх збирання;

збільшення охоплення населення послугами збирання та вивезення побутових відходів з подальшим поширенням послуг у селищах і селах;

запровадження роздільного збирання та поводження з окремими небезпечними компонентами побутових відходів, виконання зобов'язань виробниками та імпортерами щодо збирання та перероблення компонентів побутових відходів шляхом застосування принципу розширеної відповідальності виробника;

створення органами місцевого самоврядування в населених пунктах з чисельністю більш як 50 тис. осіб спеціалізованих комунальних пунктів збирання відходів з урахуванням площі, густоти та кількості населення населеного пункту;

забезпечення комунальними пунктами збирання відходів приймання таких видів відходів:

- небезпечних відходів у складі побутових;
- великогабаритних відходів (меблів, великих речей домашнього вжитку тощо);
- вторинної сировини;
- відходів електричного та електронного обладнання, відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів;
- садових та паркових відходів біологічного походження (трави, листя, гілок тощо);
- відходів будівельно-ремонтних робіт;

впровадження схем розширеної відповідальності виробника для окремих компонентів побутових відходів;

забезпечення використання ресурсоцінного потенціалу побутових відходів;

застосування добровільних депозитних систем та системи "застава—повернення" для відходів упаковки з-під напоїв, зокрема скляних пляшок, за умови повноцінного запровадження принципу розширеної відповідальності виробника для відходів упаковки;

підвищення рівня перероблення побутових відходів;

забезпечення у 2023 році перероблення 15 відсотків побутових відходів за допомогою стимулюючих інструментів, збільшення населення, яке здійснює роздільне збирання побутових відходів, до 23 відсотків та введення в експлуатацію сміттесортувальних ліній та сміттєпереробних заводів;

забезпечення у 2030 році перероблення 50 відсотків побутових відходів загального обсягу їх утворення шляхом збільшення чисельності населення, яке здійснює роздільне збирання побутових відходів, до 48 відсотків та введення в експлуатацію додаткових сміттесортувальних ліній та сміттєпереробних заводів;

запровадження компостування органічної складової побутових відходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також приміських районів міст;

створення в рамках пілотних проектів об'єктів з виробництва палива з побутових відходів на базі об'єктів механіко-біологічного оброблення за умови їх наближеного розташування до цементних заводів. Кількість і розташування виробництв залежатиме від прийняття нормативних документів, які регулюватимуть питання використання альтернативного палива;

створення до 2022 року в обласних центрах мережі пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку;

забезпечення функціонування мережі регіональних полігонів відповідно до вимог Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. "Про захоронення відходів";

визначення місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з урахуванням механізмів їх взаємодії та співробітництва оптимальних районів охоплення та розташування регіональних об'єктів поводження з побутових відходів (сміттєперевантажувальних станцій, сміттесортувальних ліній, сміттєпереробних заводів, полігонів тощо). Формування за результатами проведеної інвентаризації та оцінки екологічного ризику переліків діючих полігонів/звалищ, що підлягають приведенню у відповідність з екологічними вимогами, а також полігонів/звалищ, які підлягають закриттю;

підготовка місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування плану пріоритетів щодо закриття полігонів/звалищ, які не відповідають екологічним вимогам;

підготовка місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування планів заходів щодо приведення полігонів у відповідність з екологічними вимогами;

забезпечення будівництва першої черги мережі регіональних полігонів для захоронення побутових відходів. Оптимальна зона охоплення (кластер) повинна включати територію, на якій проживає близько 400 тис. осіб. Внаслідок відносно високих капітальних та експлуатаційних витрат полігонів, що відповідають вимогам законодавства ЄС, такі об'єкти повинні мати мінімальну потужність близько 50 тис. тонн на рік (оптимальна потужність — 100 тис. тонн на рік) на кількість населення, що становить не менш як 150 тис. осіб;

подальша розбудова мережі регіональних полігонів;

забезпечити у районах, де будуть організовані і функціонуватимуть нові регіональні полігони, припинення експлуатації, закриття та рекультивацию полігонів і сміттєзвалищ, які не відповідають вимогам екологічної безпеки;

розроблення плану заходів щодо зменшення обсягів захоронення побутових відходів, що біологічно розкладаються;

будівництво мережі сміттєперевантажувальних станцій (200 одиниць) з метою зменшення загальних транспортних витрат. Кількість та розташування сміттєперевантажувальних станцій залежатиме від місця розміщення регіональних полігонів і уточнюватиметься під час розроблення регіональних планів управління відходами;

впровадження фінансового механізму покриття за рахунок тарифів на захоронення відходів всіх витрат на будівництво, експлуатацію, закриття, рекультивацію полігонів, їх обслуговування після закриття і проведення моніторингу;

проведення національної інформаційно-просвітницької кампанії з метою підвищення рівня поінформованості для забезпечення усвідомлення ключовими заінтересованими сторонами сталої системи управління з побутовими відходами, її переваг та необхідного їх внеску в систему;

у сфері промислових відходів

прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на:

- запровадження більш чистих виробництв/технологій і створенням мережі центрів, які надаватимуть необхідну технічну, консалтингову та інформаційну підтримку;

- визначення основних технологічних процесів — найкращих доступних технологій для повторного використання, перероблення та утилізації промислових відходів;

- створення системи екологічно безпечного видалення відходів у спеціально відведених та належно облаштованих місцях та об'єктах з урахуванням моделі регіональних полігонів промислових відходів, для повторного використання, перероблення та утилізації яких відсутні екологічно безпечні технології;

- створення централізованих регіональних потужностей з перероблення та утилізації промислових відходів;

- впровадження системи класифікації промислових відходів відповідно до європейського законодавства;

- реєстрацію джерел утворення промислових відходів у розрізі суб'єктів господарювання;

- реєстрацію суб'єктів господарювання, які збирають та перевозять промислові відходи;

- забезпечення операційного контролю за перевезенням промислових відходів із здійсненням належних заходів безпеки та захисту навколишнього природного середовища під час транспортування;

- реєстрацію існуючих об'єктів поводження з промисловими відходами;

- удосконалення системи ліцензування та/або надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами;

- запровадження системи обліку відходів, яка спрямована на здійснення контролю за зміною права власності на відходи, підтвердження належного обігу промислових відходів від джерела утворення до місця здійснення подальшого поводження з ними та недопущення їх розміщення у несанкціонованих місцях та об'єктах;

- стимулювання перероблення, утилізації промислових відходів;

- стимулювання використання матеріалів для будівництва із вторинної сировини (відходів), зокрема для будівельної галузі економіки та дорожнього будівництва;

- встановлення під час здійснення державних закупівель механізму сприяння максимальному використанню суб'єктами господарювання промислових відходів раціонального та економного використання матеріальних ресурсів;

- забезпечення стратегічного планування, що передбачає розроблення регіональних планів управління відходами;

розроблення актів законодавства щодо імплементації положень Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. "Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС", якою встановлюватимуть вимоги до:

- безпечного управління відходами, що утворюються в результаті видобування, оброблення і зберігання мінеральних ресурсів;

- дозволів на функціонування об'єктів/місць розміщення відходів видобувної промисловості;

- заходів під час будівництва нового об'єкта або модернізації/реконструкції існуючого, які стосуються умов розміщення, попередження забруднення ґрунтів, атмосферного повітря та водних об'єктів, проведення моніторингу та інспекційних перевірок;

- заходів із закриття об'єкта, рекультивації земель та процедур моніторингу після його закриття;

- попередження аварій та створення систем управління безпекою для об'єктів з підвищеними ризиками для здоров'я людини та навколишнього природного середовища;

- фінансових гарантій, що надаються власниками полігонів для забезпечення виконання їх зобов'язань до початку функціонування об'єкта та рекультивації ділянки під час закриття об'єкта;

- планів управління відходами, що включатимуть заходи із попередження або мінімізації обсягів утворення відходів, їх повторного використання, перероблення та утилізації;

- процедур контролю та моніторингу об'єктів поводження з відходами, у тому числі після їх закриття;

- заходів із попередження забруднення навколишнього природного середовища;

створення інформаційної системи управління відходами, яка включатиме інформацію про номенклатуру та кількість відходів, що утворюються, перероблюються, утилізуються та видаляються, а також суб'єктів господарювання, що здійснюють збирання, перевезення, повторне використання, перероблення, утилізацію та видалення відходів. Інформаційна система управління відходами також використовуватиметься для підтримки діяльності місцевих органів влади, які здійснюватимуть управління Фондом управління промисловими відходами;

створення фондів управління промисловими відходами, визначивши їх розпорядниками облдержадміністрації, а джерелом наповнення — кошти суб'єктів господарювання, які утворюють промислові відходи, що не мають екологічно безпечних технологій їх перероблення та утилізації і підлягають захороненню; цільове використання коштів фондів управління промисловими відходами для фінансування заходів з екологічної модернізації суб'єктів господарювання та створення інфраструктури поводження з промисловими відходами, зокрема, шляхом:

- розроблення, проектування та виробництво устаткування для поводження з промисловими відходами;

- покриття капітальних і експлуатаційних витрат, пов'язаних з управлінням промисловими відходами;

- створення централізованих регіональних потужностей з перероблення та утилізації промислових відходів;

- надання фінансової допомоги суб'єктам господарювання (позики, гранти тощо) для проведення екологічної модернізації, запровадження більш чистих виробництв/технологій, створення власних потужностей з перероблення та утилізації промислових відходів;

створення механізму фінансової гарантії для закриття, рекультивації та подальшого нагляду за полігонами захоронення промислових відходів з урахуванням положень щодо:

- покладення на власника полігону повної відповідальності за будь-яку шкоду, заподіяну навколишньому природному середовищу, зокрема його обов'язку за власний рахунок здійснювати належні природоохоронні заходи щодо попередження та ліквідації забруднення навколишнього природного середовища;

- використання зобов'язуючих інструментів, а саме: банківської гарантії, акредитив та/або депозиту в готівці;

- використання власних боргових зобов'язань/власних корпоративних гарантій є занадто ризиковано в разі настання неплатоспроможності (банкрутства) і не є прийнятним;

- розміру фінансової гарантії, який повинен бути достатнім для повного покриття зобов'язань, що випливають з умов документів дозвільного характеру та плану управління відходами;

- розроблення плану заходів щодо закриття полігону, що передбачає проведення моніторингу та відновлення стану навколишнього природного середовища, та інтеграція його до плану управління відходами, що свідчитиме про врахування до початку діяльності заходів і витрат, спрямованих на поліпшення ситуації;

- визначення ступеня впливу діяльності полігону захоронення промислових відходів на навколишнє природне середовище і можливості використання у майбутньому відновлених земель, що є основою для розрахунку розміру фінансової гарантії;

- надання фінансових гарантій до початку здійснення операцій з видалення промислових відходів;

- забезпечення оперативного перегляду розміру фінансової гарантії, що стимулюватиме власників полігонів завершувати відновлювальні роботи;

проведення інвентаризації покинутих промислових майданчиків та місць захоронення промислових відходів для оцінки ризиків, формування переліку об'єктів для їх реабілітації, зокрема:

- попередньої оцінки ризику з метою виключення ділянок, що не спричиняють або не можуть спричинити серйозної загрози здоров'ю людини і навколишньому природному середовищу;

- попередньої оцінки ризику для ділянок, які визначені як об'єкти потенційної загрози за результатами першого етапу, з розробленням первинної концептуальної моделі встановлення наявності потенційно неприйнятних ризиків;

- на підставі результатів попередньої оцінки ризику проведення більш деталізованої кількісної оцінки ризику із встановленням та використанням інформації та критеріїв, що дає змогу встановити наявність неприйнятних ризиків;

створення ефективної системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері поводження з промисловими відходами, їх навчання та сертифікації;

у сфері відходів будівельно-ремонтних робіт

прийняття нормативно-правових актів для стимулювання перероблення відходів будівельно-ремонтних робіт;

попередження та мінімізація утворення відходів будівельно-ремонтних робіт, зокрема, шляхом:

- забезпечення детального та коректного проектування, що зменшує ризик помилок та потребу в додаткових матеріалах;

- проведення конкретних розрахунків потреби у замовленні будівельних матеріалів;

- укладення договору з постачальниками про повернення невикористаних матеріалів;

- надання переваги промислому виробництву готових будівельних конструкцій, елементів та їх частин, матеріалів та їх сумішей; зменшення частки виробництва і налаштування елементів для будівництва безпосередньо на будівельному майданчику;

забезпечення роздільного збирання та подальшого належного поводження з відходами будівельно-ремонтних робіт, зокрема:

- забезпечення роздільного збирання та зберігання відходів будівельно-ремонтних робіт на будівельному майданчику, їх перероблення та утилізація;

- запровадження практики вибіркового знесення будівель та споруд, надаючи перевагу їх пристосуванню до нових умов використання;

- удосконалення методів знесення та подальшого перероблення їх відходів;

- створення умов для виробництва та збуту матеріалів з перероблених відходів будівельно-ремонтних робіт за цінами та показниками якості, співставними з цінами та показниками для первинної сировини;

створення ефективної інфраструктури поводження з відходами будівельно-ремонтних робіт, зокрема, шляхом:

- забезпечення функціонування централізованих потужностей для перероблення відходів будівельно-ремонтних робіт, обладнаних дробильно-сортувальним устаткуванням з потужністю близько 200—500 тис. тонн на рік;

- створення регіональних об'єктів, призначених для приймання та зберігання відходів будівельно-ремонтних робіт, з проміжним сортуванням і подрібненням за допомогою мобільних дробильно-сортувальних установок з потужністю 100—200 тис. тонн на рік;

- забезпечення функціонування мережі мобільних дробильних установок;

створення умов для розвитку ринку використання перероблених відходів будівельно-ремонтних робіт, зокрема, шляхом:

- визначення показників для встановлення нормативів для перероблених відходів будівельно-ремонтних робіт, які забезпечать повторне використання та утилізацію таких відходів;

- розроблення нормативів використання вторинної сировини з відходів будівельно-ремонтних робіт як матеріалів у будівельній галузі;

- розроблення механізмів гарантування якості перероблених матеріалів та економічних стимулів щодо заохочення їх використання;

- розвиток ринку перероблених матеріалів з відходів будівельно-ремонтних робіт;

розроблення планів управління відходами будівельно-ремонтних робіт та їх інтеграція до проектно-кошторисної документації щодо будівництва і реконструкції будівель та споруд;

у сфері небезпечних відходів

прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на:

- визначення технічних вимог щодо зберігання небезпечних відходів різних категорій за місцем утворення;

- визначення технічних вимог щодо проведення операцій з небезпечними відходами;

- встановлення максимального строку тимчасового зберігання небезпечних відходів на території суб'єктів господарювання;

- визначення необхідності передачі небезпечних відходів після закінчення максимального періоду їх тимчасового зберігання ліцензіату з поводження з небезпечними відходами або здійснення експорту;

- встановлення ефективної системи обліку та звітності шляхом запровадження документа про перевезення небезпечних відходів для відстеження руху небезпечних відходів у системі утворювач/власник — перевізник — суб'єкт господарювання з кінцевого видалення/утилізації небезпечних відходів;

- запровадження ефективних заходів впливу за порушення встановлених вимог законодавства;

- вдосконалення системи ліцензування усіх суб'єктів господарювання, що надають послуги з поводження з небезпечними відходами, для всіх операцій з поводження з небезпечними відходами (від збирання/зберігання до утилізації/видалення);

- запровадження процедури обов'язкових перевірок відповідності матеріально-технічної бази заявника до видачі ліцензії на поводження з небезпечними відходами;

- запровадження щоквартальної електронної онлайн звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють операції з поводження з небезпечними відходами;

- встановлення економічних інструментів щодо попередження утворення небезпечних відходів, зокрема оподаткування екологічно небезпечної продукції;

- запровадження регулювання цін на послуги з поводження з небезпечними відходами як інструмента економічного стимулювання передачі відходів від утворювача до ліцензіата;

- повноцінну реалізацію принципу розширеної відповідальності виробника для поводження з певними видами небезпечних відходів;

- визначення необхідності застосування найкращих доступних технологій для екологічно безпечної переробки кожного конкретного виду небезпечних відходів;

виявлення джерел утворення та місць накопичення небезпечних відходів шляхом проведення їх комплексної інвентаризації та створення ефективної системи статистичного обліку;

створення централізованих потужностей для поводження з небезпечними відходами, що включатиме, зокрема:

- створення системи збирання та транспортування небезпечних відходів;

- функціонування потужностей з переробки небезпечних відходів неорганічного походження фізичними/хімічними методами за наявності висновків експертиз, систем

очищення викидів і скидів забруднюючих речовин, моніторингу викидів та скидів забруднюючих речовин;

- створення потужностей для поводження з небезпечними відходами органічного походження за наявності висновків експертиз, систем очищення викидів і скидів забруднюючих речовин, моніторингу викидів та скидів забруднюючих речовин;

- опрацювання питання щодо можливості модифікації цементних печей для використання палива, отриманого з небезпечних відходів;

упорядкування місць видалення небезпечних відходів, що включає, зокрема:

- проведення комплексної інвентаризації місць видалення небезпечних відходів та визначення характеристик видалених відходів;

- визначення строку закриття полігонів небезпечних відходів, які не відповідають екологічним вимогам;

- забезпечення безпечного закриття і подальшого обслуговування місць видалення небезпечних відходів на основі механізму фінансової гарантії;

створення ефективної системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері поводження з небезпечними відходами, їх навчання та сертифікації;

у сфері відходів сільського господарства

прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на:

- встановлення відповідності у визначенні класифікаційних ознак відходів, передбачених законодавством України та Європейського Союзу;

- розроблення технічних та технологічних інструкцій із зберігання і оброблення різних категорій сільськогосподарських відходів;

- розроблення та встановлення технічних умов і технологічних інструкцій із збирання, зберігання та транспортування відходів тваринного походження;

- розроблення технічних та технологічних інструкцій із оброблення, переробки, утилізації та видалення побічних продуктів тваринного походження;

- визначення можливостей для використання біомаси відходів сільського господарства для виробництва енергії;

- стимулювання впровадження компостування відходів, що утворюються в невеликих сільських господарствах;

- запровадження ефективних заходів впливу за порушення встановлених вимог законодавства до поводження з відходами сільського господарства;

створення умов для належного поводження з відходами сільського господарства рослинного походження;

використання біомаси відходів для виробництва енергії, зокрема:

- встановлення заборони відкритого спалювання відходів сільського господарства, включаючи випалювання сухої рослинності, спалювання в установках, не обладнаних системами очищення газів, а також в установках, не призначених для регенерації енергії;

- розроблення і впровадження економічних для заохочення збирання, транспортування і використання відходів сільського господарства рослинного походження як сировини для спалювання разом з вугіллям на теплових електростанціях;

- проведення досліджень щодо можливості запровадження комбінованих процесів виробництва тепла і електроенергії з використанням виключно відходів рослинного походження як сировини;

- створення умов для впровадження процесів анаеробного розкладення відходів рослинного походження у суб'єктів господарювання сільськогосподарського сектору;

- підтримка генерування електроенергії за допомогою установок анаеробного розкладення відходів рослинного походження шляхом впровадження системи гарантованих мінімальних тарифів ("зелений тариф") на електроенергію, вироблену за допомогою таких установок, яка подається в електричну мережу;

використання відходів рослинного походження для виробництва кормів та матеріалів, зокрема:

- розроблення та впровадження механізмів надання дотацій на збирання і транспортування рослинних відходів, придатних для виробництва кормів для відгодівлі тварин;

- проведення досліджень щодо доцільності створення мережі регіональних потужностей для виробництва паперу і матеріалів з відходів сільськогосподарського виробництва рослинного походження;

компостування відходів рослинного походження, зокрема:

- розроблення нормативних документів, які стосуються якості компосту і якості сировинних продуктів для компостування;

- розроблення та встановлення вимог до внесення компосту в ґрунт, в тому числі щодо здійснення контролю за якістю ґрунтів;

створення умов для належного поводження з відходами сільського господарства тваринного походження, зокрема:

- збирання, зберігання і транспортування відходів сільського господарства тваринного походження; проведення досліджень щодо наявності та достатності інфраструктури, а також доступності послуг із збирання, зберігання та транспортування таких відходів;

- перероблення відходів сільського господарства тваринного походження;

- визначення наявного потенціалу для перероблення відходів сільського господарства тваринного походження;

- розроблення та впровадження вимог щодо розміщення, будівництва та функціонування потужностей з перероблення відходів сільського господарства тваринного походження;

- розроблення рекомендацій щодо створення мережі регіональних потужностей для екологічно безпечного перероблення відходів сільського господарства тваринного походження;

- впровадження економічних інструментів для стимулювання використання продуктів перероблення відходів сільського господарства тваринного походження;

- розроблення ветеринарно-санітарних вимог щодо використання побічних продуктів тваринного походження;

компостування відходів сільського господарства тваринного походження, зокрема:

- стимулювання компостування відходів, що утворюються в невеликих сільських господарствах і сільських населених пунктах, шляхом поширення знань та відповідної інформації;

- розроблення вимог до якості компосту і сировинних продуктів для компостування;

- розроблення та встановлення вимог щодо внесення компосту в ґрунт, в тому числі щодо здійснення контролю за якістю ґрунтів;

видалення відходів сільського господарства тваринного походження, зокрема:

- поширення інформації про видалення таких відходів, експлуатацію та потенційний вплив місць їх захоронення, критеріїв прийнятності тощо;

запровадження альтернативних методів утилізації відходів сільського господарства тваринного походження, зокрема:

- проведення досліджень щодо придатності альтернативних методів утилізації для впровадження в Україні;

- забезпечення наявності засобів, у тому числі мобільних спалювальних установок, для їх розгортання в екстрених ситуаціях, пов'язаних із спалахом інфекційних захворювань;

створення умов для належного поводження з тваринними екскрементами;

забезпечення зберігання тваринних екскрементів, зокрема:

- проведення інвентаризації місць зберігання тваринних екскрементів;

- встановлення обов'язків щодо розроблення технологічних інструкцій щодо поводження з тваринними екскрементами залежно від кількості тварин, що перебувають на утриманні;

- впровадження вимог щодо екологічно безпечного управління поводженням з тваринними екскрементами;

перероблення тваринних екскрементів, зокрема:

- розроблення технічних умов щодо внесення тваринних екскрементів у ґрунт, в тому числі вимог до їх якісного складу, норми витрат для різних культур, періодів і методів застосування, методик здійснення контролю за якістю ґрунтів;

- впровадження сучасних технологій внесення тваринних екскрементів у ґрунт і поступова заміна обладнання, що використовується для цього;

- організація збирання надлишків тваринних екскрементів у місцях їх утворення з перерозподілом в місця дефіциту добрив або на потужності з компостування та анаеробного зброджування;

- визначення механізму стимулювання використання тваринних екскрементів як сировини для компостування і анаеробного зброджування, де безпосереднє внесення в ґрунт не є можливим та/або допустимим;

залучення приватних інвестицій для модернізації та створення нових об'єктів сільськогосподарського сектору, в тому числі у сфері поводження з відходами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною, за допомогою різноманітних економічних інструментів (договорів концесії, договорів оренди, договорів про спільну діяльність);

створення умов для належного поводження з агрохімічними відходами сільського господарства, зокрема:

- розроблення вимог щодо використання і зберігання агрохімікатів з метою приведення їх у відповідність із вимогами законодавства Європейського Союзу;
- проведення комплексної інвентаризації місць зберігання непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин;
- розроблення плану заходів щодо ліквідації накопичень непридатних хімічних засобів захисту рослин, очищення та реабілітації забруднених ними земельних ділянок;
- розроблення плану заходів щодо недопущення завезення та використання контрафактних хімічних засобів захисту рослин, що передбачатиме посилення контролю за імпортом і встановлення належного рівня відповідальності за порушення встановлених вимог;

у сфері відходів упаковки

розроблення законопроекту про упаковку та відходи упаковки відповідно до Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 р. "Про упаковку та відходи упаковки" і найкращих європейських практик, що передбачає:

- урегулювання питання щодо поводження з відходами упаковки;
- розподіл обов'язків між компетентними органами та учасниками процесу управління відходами упаковки;
- встановлення вимог для роздільного збирання та зберігання відходів упаковки на основі найкращих європейських практик та конкретних місцевих вимог;
- забезпечення розвитку конкуренції у сфері поводження з відходами упаковки та заборона встановлення будь-яких монополій у зазначеній сфері;
- визначення обов'язкових до виконання виробниками та імпортерами норм підготовки для повторного використання та перероблення відходів упаковки, зокрема:
 - до 31 грудня 2023 р. — до 60 відсотків маси відходів упаковки;
 - до 31 грудня 2025 р. — не менш як 60 відсотків маси відходів упаковки, 40 відсотків пластику; 45 відсотків деревини; 50 відсотків чорних металів; 50 відсотків алюмінію; 50 відсотків скла; 50 відсотків паперу і картону;
 - до 31 грудня 2030 р. — 65 відсотків маси відходів упаковки, 60 відсотків пластику; 65 відсотків деревини; 75 відсотків чорних металів; 75 відсотків алюмінію; 75 відсотків скла; 75 відсотків паперу і картону.
- проведення інформаційної роботи, спрямованої на підвищення обізнаності населення щодо поводження з відходами упаковки;
- забезпечення принципу невідворотності відповідальності за порушення правил поводження з відходами упаковки, у тому числі невиконання встановлених норм підготовки для повторного використання та перероблення відходів упаковки;

у сфері відходів електричного та електронного обладнання

розроблення законопроекту про відходи електричного та електронного обладнання відповідно до Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 р. "Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)" і найкращих європейських практик, що передбачатиме:

- поширення сфери дії на відходи усіх видів електричного та електронного обладнання, належне функціонування якого залежить від електричного струму або електромагнітного поля, та обладнання для генерування, передачі та виміру такого струму

і полів, призначене для використання з номінальною напругою не вище 1000 В для змінного струму та 1500 В для постійного струму;

- класифікацію відходів електричного та електронного обладнання за шістьма категоріями: теплообмінне обладнання; екрани, монітори і обладнання з екранами, площа яких перевищує 100 кв. сантиметрів; лампи; велике обладнання (розмір будь-якої сторони перевищує 50 сантиметрів); мале обладнання (розмір будь-якої сторони не перевищує 50 сантиметрів); мале обладнання в сфері інформаційних технологій та телекомунікацій (розмір будь-якої сторони не перевищує 50 сантиметрів);

- дизайн продукції і зменшення кількості відходів, зокрема стимулювання розроблення і виробництва електричного та електронного обладнання, яке після закінчення строку експлуатації підлягатиме легкому демонтажу та утилізації, а матеріали, що застосовуються під час його виготовлення, матимуть максимальну придатність для вторинного використання;

- встановлення вимог до маркування електричного та електронного обладнання для полегшення процесу роздільного збирання і попередження його потрапляння до несортованих твердих побутових відходів;

зобов'язання виробників щодо забезпечення управління відходами електричного та електронного обладнання, які включають:

- роздільне збирання відходів електричного та електронного обладнання;

- обробку і утилізацію/відновлення роздільно зібраних відходів електричного та електронного обладнання;

- захоронення залишкових відходів електричного та електронного обладнання, які не можуть бути перероблені та/або відновлені безпечним для навколишнього природного середовища способом;

- виконання цільових показників збирання, повторного використання, утилізації та відновлення;

- маркування електричного та електронного обладнання;

- реєстрацію в державному реєстрі і надання звітної інформації;

- подання електронної онлайн звітності;

поширення інформації для громадськості щодо розташування пунктів прийому обладнання на утилізацію, кількості і складу зібраних оброблених і утилізованих відходів електричного та електронного обладнання;

поширення зобов'язань щодо забезпечення поводження з відходами електричного та електронного обладнання на магазини дистанційної торгівлі для уникнення недобросовісної конкуренції між ними традиційними каналами дистрибуції;

впровадження схеми розширеної відповідальності виробника, яка передбачатиме:

- відповідальність усіх виробників та імпортерів, які розміщують електричне та електронне обладнання на українському ринку, за фінансування і організацію роздільного збирання, перевезення, зберігання, попередню обробку, підготовку до повторного використання, утилізацію, відновлення і захоронення відходів електричного та електронного обладнання, а також за проведення інформаційних кампаній для підвищення поінформованості населення;

- реалізацію принципу розширеної відповідальності виробника через індивідуальні (самостійна організація збирання відходів електричного та електронного обладнання) чи колективні (організації розширеної відповідальності виробників) системи. Колективні або

індивідуальні системи повинні бути недержавними і неприбутковими, організовуватися, фінансуватися і контролюватися виробниками;

- стимулювання повторного використання відходів електричного та електронного обладнання;

- встановлення мінімальних цільових показників збирання відходів електричного та електронного обладнання та їх поетапне досягнення відповідно до строків, визначених у законодавстві;

- вимоги щодо збирання, перевезення та зберігання відходів електричного та електронного обладнання, зобов'язання щодо належного оброблення, утилізації та видалення;

- вимоги до ведення державного реєстру, в якому повинні бути зареєстровані виробники електричного та електронного обладнання; суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, транспортування, підготовку до повторного використання, переробку, утилізацію та видалення відходів електричного та електронного обладнання; організації розширеної відповідальності виробника та індивідуальні системи;

- зобов'язання щодо подання звітності суб'єктами господарювання, включеними до державного реєстру;

створення координаційного органу для організацій розширеної відповідальності виробників, основними завданнями якого є:

- розрахунок частки ринку для організацій розширеної відповідальності виробників;

- забезпечення рівномірного покриття і однакової якості послуг на всій території країни;

- розподіл відходів, зібраних на пунктах збирання, організованих органами місцевого самоврядування, між організаціями залежно від їх частки ринку;

- проведення перевірки достовірності даних, наданих виробниками;

визначення обов'язків місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та виробників електричного та електронного обладнання щодо організації системи збирання відходів електричного та електронного обладнання шляхом:

- створення власних пунктів збирання відходів електричного та електронного обладнання, де буде організовано прийом різних фракцій розділено зібраних відходів електричного та електронного обладнання;

- об'єднання зусиль кількох сусідніх населених пунктів для спільного створення та управління пунктами збирання;

- обрання на конкурсній основі суб'єктів господарювання, які організовуватимуть і управлятимуть такими пунктами, здійснюватимуть збирання відходів за дорученням органу місцевого самоврядування;

- застосування санкцій контролю за діяльністю учасників системи управління відходами електричного та електронного обладнання та за невиконання взятих зобов'язань;

посилення інституційної структури для впровадження системи управління відходами електричного та електронного обладнання, спрямованої на:

- розроблення, введення в експлуатацію та забезпечення функціонування національної інформаційної системи управління відходами;

- збір та обробку даних щодо збирання та перероблення відходів електричного та електронного обладнання на державному рівні;

- надання зведених даних щодо утворення потоків відходів та вихідних потоків вторинної сировини;

- проведення моніторингу досягнення цільових показників учасниками ринку;

- проведення перевірки достовірності наданої інформації виробниками та суб'єктами господарювання, що здійснюють збирання і переробку відходів;

створення інфраструктури для забезпечення ефективної та дієвої системи управління відходами електричного та електронного обладнання;

у сфері відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів

розроблення законопроекту про батарейки, батареї та акумулятори відповідно до найкращих європейських практик та вимог Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 р. "Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори", що передбачає:

- поширення сфери дії на всі види батарейок, батарей та акумуляторів під час їх розміщення на ринку незалежно від їх форми, об'єму, потужності (ємності), ваги, складу матеріалу або використання, включаючи батарейки в електричному та електронному обладнанні, відпрацьовані батарейки і акумулятори;

- класифікацію відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів за такими категоріями: портативні; автомобільні; промислові;

- правила розміщення на ринку батарейок, батарей та акумуляторів, зокрема, щодо заборони розміщення на ринку батарейок, батарей та акумуляторів, що містять певні небезпечні речовини, та вимоги до їх маркування;

- зобов'язання виробників щодо забезпечення поводження з відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами, які включають роздільне збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів; перероблення роздільно зібраних відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів; екологічно безпечне видалення відходів, що утворилися у результаті перероблення відходів батарейок, батарей та акумуляторів, які не можуть бути перероблені та/або утилізовані; дотримання цільових показників збирання та переробки; дотримання вимог маркування; реєстрацію в державному реєстрі та надання звітної інформації; проведення інформаційних кампаній з метою підвищення поінформованості населення щодо збирання, обробки та переробки відходів портативних батарейок, батарей та акумуляторів;

- вимоги до фінансового забезпечення системи поводження з відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами і впровадження схем розширеної відповідальності виробника;

- фінансування поводження з відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами на основі принципу розширеної відповідальності виробника, який означає, що всі виробники та імпортери, розміщуючи батарейки та акумулятори на українському ринку, несуть відповідальність за фінансування і організацію роздільного збирання, перевезення, зберігання, попередньої обробки, утилізації, відновлення і захоронення відпрацьованих батарейок та акумуляторів, а також за проведення інформаційних кампаній для підвищення рівня поінформованості населення;

- реалізацію принципу розширеної відповідальності виробника через індивідуальні (самостійну організацію збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів) чи колективні (організації розширеної відповідальності виробників) системи. Колективні або

індивідуальні системи повинні бути недержавними і неприбутковими, організовуватися, фінансуватися і контролюватися виробниками;

- встановлення мінімальних цільових показників для збирання та їх поетапне досягнення відповідно до строків, визначених у законодавстві;

- вимоги щодо збирання, перевезення, зберігання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, їх належного оброблення, утилізації та видалення;

утворення координаційного органу для організацій розширеної відповідальності виробників та індивідуальних систем, основними завданнями якого є:

- розрахунок частки ринку для організацій розширеної відповідальності виробників;
- забезпечення рівномірного покриття і однакої якості послуг на всій території країни;

- розподіл відходів, зібраних на пунктах збирання організованих органами місцевого самоврядування, між організаціями залежно від їх частки ринку;

- проведення перевірки достовірності даних, наданих виробниками;

вимоги щодо ведення державного реєстру, в якому повинні бути зареєстровані:

- виробники батарейок, батарей та акумуляторів;

- суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, транспортування, підготовку до повторного використання, переробку, утилізацію та видалення відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів;

- організації розширеної відповідальності виробника та індивідуальні системи;

- зобов'язання щодо подання звітності суб'єктами господарювання, включеними до державного реєстру;

визначення обов'язків місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і виробників батарейок, батарей та акумуляторів щодо організації системи збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів шляхом:

- створення власних, у тому числі мобільних, пунктів збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, де буде організовано прийом різних роздільно зібраних їх фракцій;

- обрання на конкурсній основі суб'єктів господарювання, які організовуватимуть і управлятимуть такими пунктами та здійснюватимуть збирання відходів;

- залучення роздрібних торгових мереж (дистриб'ютори, які продають батарейки та акумулятори кінцевому споживачеві) до збирання;

- здійснення контролю за діяльністю учасників системи управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами та санкції за невиконання взятих зобов'язань;

посилення інституційної структури для впровадження системи управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами, спрямованої на:

- розроблення, введення в експлуатацію та забезпечення функціонування національної інформаційної системи управління відходами;

- збору та обробки даних щодо збирання та перероблення відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів на державному рівні;

- надання зведених даних щодо утворення потоків відходів та вихідних потоків вторинної сировини;

- проведення моніторингу досягнення цільових показників учасниками ринку;

- проведення перевірки достовірності наданої інформації виробниками та суб'єктами господарювання, що здійснюють збирання і переробку відходів;

- формування пропозицій щодо законодавчих ініціатив, необхідних для розвитку системи;

- створення інфраструктури для забезпечення ефективної та дієвої системи поводження з відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами;

у сфері медичних відходів

прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на:

- запровадження ефективної системи звітності та дозвільних процедур для учасників системи управління медичними відходами;

- мінімізацію обсягів утворення медичних відходів, насамперед безпечних. При цьому заходи щодо мінімізації утворення відходів не повинні впливати на якість надання медичних послуг;

- запровадження роздільного збирання медичних відходів як мінімум на три потоки: безпечні відходи, аналогічні твердим побутовим відходам; інфекційні відходи і гострі предмети; фармацевтичні відходи з можливістю їх ідентифікації (збереженням упаковок);

- створення умов для належного тимчасового зберігання медичних відходів та їх перероблення за місцем зберігання із створенням необхідних об'єктів інфраструктури (окремі приміщення, холодильники, контейнери, бокси, локальні потужності з перероблення тощо);

- забезпечення безпечного перевезення медичних відходів від місць утворення та тимчасового зберігання до об'єктів з їх перероблення відповідно до Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів, затверджених наказом МВС від 26 липня 2004 р. № 822;

- створення комплексної загальнонаціональної мережі потужностей з перероблення медичних відходів, яка включатиме: первинну мережу оброблення медичних відходів, яка забезпечуватиме знезараження інфекційних відходів шляхом автоклавування за місцем утворення та тимчасового зберігання; централізовану мережу високотемпературного спалювання медичних відходів, що не підлягають автоклавуванню (фармацевтичні препарати; анатомічні відходи; гострі предмети; лабораторні відходи, відходи хіміотерапії тощо);

- заборону на захоронення (з інкапсуляції та без неї), хімічне та мікрохвильове знезараження, спалювання медичних відходів у цементних печах та на теплових електростанціях;

створення ефективної системи підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері поводження з медичними відходами.

Заходи з моніторингу та контролю

Моніторинг та контроль заходів з реалізації Стратегії проводиться щороку за такими показниками:

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
<i>Запобігання утворенню побутових відходів</i>	
Кількість утворених побутових відходів	тонн на рік
Кількість зібраних побутових відходів	—"—
Кількість зібраних побутових відходів на душу населення	тонн на особу на рік
<i>Збирання і перевезення побутових відходів</i>	
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення побутових відходів	відсотків
Охоплення населення послугами із роздільного збирання побутових відходів	—"—
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення побутових відходів приватними компаніями	—"—
Кількість комунальних територіальних пунктів роздільного збирання відходів	одиниць
<i>Повторне використання та інші види утилізації</i>	
Кількість центрів для товарів, які були у вжитку	—"—
Перероблені відходи упаковки до загального обсягу розміщення упаковки на ринку в поточному році, зокрема: скляної упаковки пластикової упаковки паперової і картонної упаковки металевої упаковки дерев'яної упаковки	відсотків
Кількість компостних пунктів у домогосподарствах	одиниць
Кількість та потужності компостних установок для роздільно зібраних зелених відходів/виробництва біопалива	одиниць, тонн на рік
Кількість установок та їх потужність для попереднього оброблення залишкових (змішаних) побутових відходів	—"—
Утилізовані відходи упаковки до загального обсягу розміщення упаковки на ринку в поточному році	відсотків
Утилізовані побутові відходи до загального обсягу утворених побутових відходів	—"—
<i>Видалення побутових відходів</i>	

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
Видалені (захоронені) побутові відходи на полігонах до загального обсягу утворених побутових відходів	—"
Видалені (захоронені) побутові відходи на полігонах, що відповідають вимогам ЄС, до загального обсягу видалених побутових відходів	відсотків
Кількість діючих полігонів, які відповідають вимогам ЄС	одиниць
Кількість діючих полігонів та сміттєзвалищ, які не відповідають вимогам ЄС, але ще функціонують	—"
Кількість і територія рекультивованих старих полігонів	одиниць, гектарів
<i>Запобігання утворенню промислових відходів</i>	
Обсяг утворених промислових відходів за категоріями відходів	тонн на рік
Дозволи на здійснення операцій з промисловими відходами	
Кількість дозволів, виданих на утилізацію промислових відходів (за видами операцій з утилізації)	одиниць
Кількість дозволів, виданих на видалення промислових відходів (за видами операцій з видалення)	—"
<i>Перероблення та утилізація промислових відходів</i>	
Кількість перероблених та утилізованих промислових відходів (за видами відходів)	тонн на рік
Кількість перероблених та утилізованих промислових відходів (за видами операцій з утилізації)	—"
<i>Остаточне видалення промислових відходів</i>	
Кількість видалених промислових відходів (за видами операцій з видалення)	—"
Кількість полігонів для захоронення промислових відходів	одиниць
Загальна потужність полігонів для захоронення промислових відходів	тонн на рік
Обсяг промислових відходів видалених (захоронених) на полігонах, що відповідають вимогам ЄС	—"
Інші потужності для видалення (за видами операцій з видалення)	одиниць, тонн на рік
Кількість рекультивованих покинутих місць видалення промислових відходів	одиниць, гектарів
<i>Попередження утворення небезпечних відходів</i>	

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
Кількість утворених небезпечних відходів (за видами небезпечних відходів)	тонн на рік
<i>Ліцензії на діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами</i>	
Кількість ліцензій на перевезення небезпечних відходів	одиниць
Кількість ліцензій на утилізацію небезпечних відходів (за видами операцій утилізації)	—"
Кількість ліцензій на видалення небезпечних відходів (за видами операцій з видалення)	одиниць
<i>Збирання та перевезення небезпечних відходів</i>	
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення небезпечних побутових відходів	відсотків
Кількість дозволів на збирання та перевезення небезпечних відходів	одиниць
<i>Тимчасове зберігання небезпечних відходів</i>	
Обсяг небезпечних відходів, що тимчасово зберігаються на підприємствах (за категоріями небезпечних відходів)	тонн
<i>Перероблення та утилізація небезпечних відходів</i>	
Кількість перероблених та утилізованих небезпечних відходів (за операціями з утилізації)	тонн на рік
Кількість, потужність та фактичні обсяги роботи об'єктів з перероблення/утилізації небезпечних відходів (за видами відходів)	одиниць, тонн на рік
<i>Остаточне видалення небезпечних відходів</i>	
Загальна кількість видалених небезпечних відходів (за видами операцій з видалення)	тонн
Кількість та потужність полігонів для небезпечних відходів	одиниць, тонн на рік
Кількість видалених небезпечних відходів на полігонах, що відповідають вимогам ЄС	тонн
Кількість та потужності для інших операцій видалення небезпечних відходів (за видами операцій з видалення)	одиниць, тонн на рік
Кількість та площа рекультивованих полігонів для видалення небезпечних відходів	одиниць, гектарів
<i>Імпорт та експорт небезпечних відходів</i>	
Кількість небезпечних відходів, експортованих для утилізації (за видами)	тонн на рік

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
небезпечних відходів)	
Кількість небезпечних відходів, експортованих для видалення (за видами небезпечних відходів)	—"
Кількість дозволів, виданих на експорт небезпечних відходів (за видами небезпечних відходів)	одиниць
<i>Попередження утворення сільськогосподарських відходів</i>	
Обсяг утворення відходів сільського господарства (за видами відходів)	тонн на рік
<i>Поводження з відходами сільського господарства рослинного походження</i>	
Об'єм біомаси сільськогосподарських відходів, використаних для виробництва енергії	тонн на рік
Обсяг компостованих відходів сільського господарства рослинного походження	—"
Кількість та потужність комбінованих теплоелектроцентралей, що використовують біомасу	одиниць, тонн на рік
Кількість та потужність підприємств з анаеробного розкладення, які використовують біомасу	—"
<i>Поводження із сільськогосподарським відходами тваринного походження</i>	
Кількість сільськогосподарських відходів тваринного походження, призначених для різних методів оброблення	тонн на рік
Кількість та потужність підприємств з витоплювання жирів (рендерінгу) з відходів тваринництва	одиниць, тонн на рік
Кількість та потужність підприємств для виробництва компосту з відходів тваринного походження	—"
Кількість мобільних установок для спалювання відходів тваринного походження у надзвичайних ситуаціях	одиниць
Кількість відходів тваринного походження, видалених до біотермічних ям та скотомогильників	тонн на рік
<i>Поводження із тваринними екскрементами</i>	
Кількість тваринних екскрементів, використаних для внесення у ґрунт	—"
Кількість тваринних екскрементів, призначених для компостування та анаеробного розкладення	—"
<i>Тимчасове зберігання та видалення агрохімічних відходів</i>	
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, що	тонн

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
перебувають на зберіганні	
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, видалених на підприємствах, що мають відповідну ліцензію	тонн на рік
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, експортованих для видалення	—"—
<i>Перероблення та утилізація сільськогосподарських відходів</i>	
Перероблені та утилізовані сільськогосподарські відходи (за видами операцій з утилізації)	—"—
Кількість та потужність підприємств з перероблення та утилізації сільськогосподарських відходів (за видами відходів)	одиниць, тонн на рік
<i>Остаточне видалення сільськогосподарських відходів</i>	
Загальна кількість видалених сільськогосподарських відходів (за видами операцій з видалення)	тонн
<i>Запобігання утворенню відходів будівельно-ремонтних робіт</i>	
Кількість утворених відходів будівельно-ремонтних робіт (за видами відходів)	тонн на рік
<i>Перероблення та утилізація відходів будівельно-ремонтних робіт</i>	
Кількість перероблених та утилізованих відходів будівельно-ремонтних робіт (за видами операцій з утилізації)	—"—
Кількість відходів будівельно-ремонтних робіт, використаних для зворотного засипання	—"—
Кількість та результати роботи оброблювальних/перероблювальних підприємств для відходів будівельно-ремонтних робіт за областями	одиниць, тонн на рік
<i>Остаточне видалення відходів будівельно-ремонтних робіт</i>	
Загальна кількість захоронених відходів будівельно-ремонтних робіт	тонн на рік
Кількість захоронених відходів будівельно-ремонтних робіт на полігонах, що відповідають вимогам ЄС	—"—
Кількість та потужність полігонів, що спеціалізуються на відходах будівельно-ремонтних робіт	одиниць, тонн на рік
<i>Утворення відходів упаковки</i>	
Кількість випущеної на ринок упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки;	тонн на рік

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев'яної упаковки	
<i>Перероблення та утилізація відходів упаковки</i>	
Кількість перероблених відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев'яної упаковки	—"—
Частка перероблених відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев'яної упаковки	відсотків
Кількість утилізованих відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев'яної упаковки	тонн на рік
Частка утилізованих відходів упаковки, у тому числі: скляної упаковки; пластикової упаковки; паперової і картонної упаковки; металевої упаковки; дерев'яної упаковки	відсотків
<i>Запобігання утворенню відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів</i>	
Кількість електронного та електричного обладнання/ батарейок, батарей і акумуляторів, розміщених на ринку	тонн на рік
Кількість зібраних відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	—"—

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
Кількість зібраних відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	тонн на особу на рік
<i>Збирання та перевезення відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів</i>	
Охоплення населення послугами з роздільного збирання відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	відсотків
Охоплення населення послугами із збирання та перевезення відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, що надаються приватними компаніями	відсотків
<i>Повторне використання, перероблення та утилізація відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів</i>	
Кількість утилізованих та перероблених відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	тонн на рік
Кількість відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, які використано повторно	—"
Кількість пунктів приймання/збирання відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	одиниць
Кількість та потужність підприємств для оброблення відходів електричного та електронного обладнання/відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів	одиниць, тонн на рік
<i>Запобігання утворенню медичних відходів</i>	
Кількість утворення медичних відходів (за категоріями відходів)	тонн на рік
Кількість утворених медичних відходів з розрахунку на одне лікарняне ліжко	кілограмів на день
<i>Збирання та транспортування медичних відходів</i>	
Кількість ліцензій/дозволів, виданих на збирання та транспортування медичних відходів	одиниць
<i>Об'єкти для оброблення медичних відходів</i>	
Кількість та потужність установок для спалювання медичних відходів для закладів охорони здоров'я	одиниць, тонн на рік
Заклади охорони здоров'я, в яких наявні автоклави для медичних відходів	—"

<i>Показники</i>	<i>Одиниця виміру</i>
із зазначенням кількості та потужності	
Заклади охорони здоров'я, в яких наявні мікрохвильові засоби для дезінфекції медичних відходів із зазначенням кількості та потужності	—"
<i>Оброблення та видалення медичних відходів</i>	
Загальна кількість спалених медичних відходів	тонн
Загальна кількість дезінфікованих медичних відходів перед їх захороненням	—"
Кількість медичних відходів, видалених у неналежний спосіб	—"

Національний та регіональні плани управління відходами

З метою належного забезпечення реалізації цієї Стратегії Кабінет Міністрів України затверджує Національний план управління відходами.

Основними завданнями Національного плану управління відходами є визначення конкретних суспільно-політичних, інституційних, організаційно-технічних, регуляторних, технологічних заходів, передбачених цією Стратегією, відповідальних виконавців та строків здійснення заходів, джерел та обсягів фінансового забезпечення, засобів контролю за станом здійснення заходів та проведення моніторингу результатів реформування у сфері поводження з відходами.

Регіональні плани управління відходами розроблюють для сприяння реалізації цієї Стратегії не пізніше ніж через два роки після її схвалення.

Регіональні плани погоджуються з Мінприроди та Мінрегіоном відповідно до їх компетенції. Затверджений регіональний план управління відходами є підставою для фінансування з державного і місцевих бюджетів.

Регіональні плани управління відходами повинні охоплювати всі види діяльності, що належать до повноважень місцевих органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами, та передбачати:

проведення аналізу поточної ситуації у сфері поводження з відходами в регіоні;

визначення цілей та заходів;

проведення аналізу з метою вибору оптимальної системи поводження з відходами (інфраструктура для збирання, роздільного збирання, перероблення, оброблення та видалення) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження;

визначення географічних меж міжрегіональних територій, для яких розроблено план і які повинні разом користуватися послугами полігону або переробного підприємства;

визначення зобов'язань різних установ та організацій, що будуть задіяні у здійсненні заходів та дій, обсягів витрат та можливих джерел фінансування.

Очікувані результати

Реалізація цієї Стратегії сприятиме:

впровадженню системи управління відходами на інноваційних засадах, яка забезпечить споживання природних ресурсів (природні ресурси — корисна продукція — відходи — вторинні ресурси — корисна продукція — відходи);

розробленню законодавства у сфері управління відходами з урахуванням вимог відповідних європейських директив;

якісним змінам у сфері управління відходами відповідно до найкращих природоохоронних практик;

покращенню стану навколишнього природного середовища, а також санітарного та епідемічного благополуччя населення;

дотриманню вимог екологічної безпеки під час експлуатації об'єктів поводження з відходами і зниженню рівня соціальної напруги;

залученню інвестицій у сферу поводження з відходами та створенню сучасної інфраструктури поводження з відходами;

запровадженню новітніх технологій утилізації та видалення твердих побутових відходів, зменшенню обсягів їх захоронення на полігонах;

зменшенню кількості об'єктів поводження з відходами, що не відповідають вимогам законодавства, вивільненню земель після закриття полігонів і звалищ;

збільшенню обсягів збирання, заготівлі, переробки та утилізації відходів як вторинної сировини;

стимулюванню суб'єктів господарювання до провадження виробничої діяльності з використанням безвідходних та екологічно безпечних технологій;

створенню системи інформаційного забезпечення сфери поводження з відходами, удосконаленню порядку ведення державного обліку відходів, інформування про розташування місць чи об'єктів поводження з відходами, їх вплив на стан навколишнього природного середовища і здоров'я людини;

підвищенню ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів для здійснення заходів у сфері поводження з відходами з метою запобігання негативному впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини.

Показники реалізації Стратегії

Цільові показники реалізації цієї Стратегії визначені на основі існуючих статистичних показників, а також за експертними оцінками у разі відсутності відповідних даних чи недосконалості використаної статистичної методології. В процесі реалізації Стратегії зазначені показники можуть переглядатися з метою уточнення. Запропоновані цільові показники розраховано на 2017—2018, 2019—2023, 2024—2030 роки.

Напрямок	Показник	Базове значення, 2016 рік	Цільове значення за роками		
			2017—2018	2019—2023	2024—2030
Запобігання утворенню відходів	створення мережі центрів запровадження більш чистих виробництв (технологій) для мінімізації обсягів утворення відходів, одиниць		5	10	20

Напрямок	Показник	Базове значення, 2016 рік	Цільове значення за роками		
			2017—2018	2019—2023	2024—2030
	прийняття нормативно-правових актів щодо запровадження екодизайну товарів для споживання, які довше функціонуватимуть та будуть більш пристосованими до повторного використання чи утилізації, у тому числі шляхом перероблення, одиниць		2	5	10
	зменшення обсягів використання первинної сировини, відсотків	90	85	80	70
Підготовка до повторного використання відходів	запровадження у населених пунктах роздільного збирання відходів, які придатні до повторного використання та перероблення, одиниць	575	800	2500	5000
	утворення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання), одиниць		25	100	250
	збільшення обсягів побутових відходів, що спрямовуються на повторне використання, відсотків	5	7	8	10
Перероблення відходів	створення нових потужностей з переробки вторинної сировини, одиниць	65	100	250	800
	створення потужностей з компостування біовідходів, одиниць	20	70	150	500
	збільшення обсягів відходів, що спрямовуються на перероблення, відсотків	3,04	5	15	50
Інші види утилізації, у тому числі отримання енергії	будівництво стаціонарних потужностей з термічної утилізації відходів, одиниць	1	3	15	20
	збільшення обсягів побутових відходів, що спрямовуються на термічну утилізацію, відсотків	2,37	5	7	10
	збільшення обсягів відходів, що спрямовуються на термічну утилізацію, млн. тонн	1	1,5	2	3
Видалення відходів	зменшення кількості місць для видалення побутових відходів (відповідно до Директиви 1999/31/ЄС), одиниць	6000	5000	1000	300

Напрямок	Показник	Базове значення, 2016 рік	Цільове значення за роками		
			2017—2018	2019—2023	2024—2030
	зменшення загального обсягу відходів, що захоронюються, відсотків	50	45	40	35
	зменшення обсягу захоронення побутових відходів, відсотків	95	80	50	30
	створення мережі регіональних полігонів побутових відходів (відповідно до Директиви 1999/31/ЄС), одиниць		5	25	50

Обсяг фінансових ресурсів

Реалізація цієї Стратегії здійснюватиметься за рахунок і в межах бюджетних призначень, передбачених центральним органам виконавчої влади, іншим державним органам на відповідний рік, інших джерел, не заборонених законодавством.

1.2. Нормативні документи розділу, що не подані у повнотекстовій версії

Президент України

- Про додаткові заходи щодо розвитку лісового господарства, раціонального природокористування та збереження об'єктів природно-заповідного фонду // Президент України; Указ від 21 листопада 2017 р. №381/2017
- Про склад Комісії з біобезпеки та біологічного захисту при Раді національної безпеки і оборони України // Президент України; Указ від 20 листопада 2017 р. №377/2017

Кабінет Міністрів України

- Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1100 і від 9 листопада 2016 р. № 804 // Кабінет Міністрів України; Постанова від 06 грудня 2017р. № 937
- Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України // Кабінет Міністрів України; Постанова від 22 листопада 2017 р. № 890
- Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 26 липня 2006 р. № 1010 і від 1 червня 2011 р. № 869 // Кабінет Міністрів України; Постанова від 15 листопада 2017 р. № 870
- Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 8 липня 2009 р. № 694 і від 11 листопада 2009 р. № 1200 // Кабінет Міністрів України; Постанова від 15 листопада 2017 р. № 856
- Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 р. № 243 і від 17 жовтня 2011 р. № 1056 // Кабінет Міністрів України; Постанова від 08 листопада 2017 р. № 820
- Деякі питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення

абсорбції) парникових газів // Кабінет Міністрів України; Постанова від 11 жовтня 2017 р. № 773

- Про реалізацію пілотного проекту із впровадження електронних аукціонів з розподілу часток щорічної національної квоти на імпорту озоноруйнівних речовин // Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Форма типового документа, Звіт від 04 жовтня 2017 р. № 756
- Про внесення змін до Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України // Кабінет Міністрів України; Постанова від 04 жовтня 2017 р. № 755
- Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству екології та природних ресурсів на 2017 рік, та внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 р. № 473 // Кабінет Міністрів України; Постанова від 20 вересня 2017 р. № 711
- Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 р. № 474 // Кабінет Міністрів України; Постанова від 20 вересня 2017 р. № 706
- Про підписання Угоди між Урядом України та Регіональним екологічним центром для Центральної та Східної Європи (РЕЦ ЦСЄ) про правовий статус РЕЦ ЦСЄ та відкриття його представництва в Україні // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 22 листопада 2017 р. № 830-р
- Про Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 08 листопада 2017 р. № 796-р
- Питання реалізації проекту модернізації Бортницької станції очистки стічних вод у рамках реалізації проекту "Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації" // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 08 листопада 2017 р. № 789-р
- Про внесення змін до плану заходів щодо виконання зобов'язань в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 27 вересня 2017 р. № 768-р
- Про підписання Угоди про внесення змін № 14 до Угоди про грант № 006 (Проект ядерної безпеки Чорнобильської АЕС) між Європейським банком реконструкції та розвитку як Розпорядником коштів, наданих згідно з Грантом з Рахунка ядерної безпеки, і Кабінетом Міністрів України та Державним спеціалізованим підприємством "Чорнобильська АЕС" як Одержувачем // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 11 жовтня 2017 р. № 727-р
- Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству екології та природних ресурсів на 2017 рік // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 11 жовтня 2017 р. № 718-р
- Про делегацію Уряду України для участі у П'ятій нараді Конференції Сторін Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат Кабінет Міністрів України // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 04 жовтня 2017 р. № 708-р
- Про виділення у 2017 році коштів для здійснення природоохоронних заходів // Кабінет Міністрів України; Розпорядження від 20 вересня 2017 р. № 656-р
- Про схвалення Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища // Кабінет Міністрів України; Розпорядження, Концепція від 31 травня 2017 р. № 616-р

Міністерство екології та природних ресурсів України

- Про внесення змін до Порядку утримання та розведення диких тварин, які перебувають у стані неволі або в напіввільних умовах // *Мінприроди України; Наказ від 30 жовтня 2017 р. № 400; Зареєстровано: Мін'юст України від 20 листопада 2017 р. № 1409/31277*
- Про визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Національного агентства екологічних інвестицій України // *Мінприроди України; Наказ від 14 вересня 2017 р. № 337; Зареєстровано: Мін'юст України від 05 жовтня 2017 р. № 1233/31101*
- Про внесення змін до положення про НПП "Олешківські піски" // *Мінприроди України; Наказ від 6 жовтня 2017 р. № 128*
- Про затвердження Переліку видів тварин, що підлягають особливій охороні на території Донецької області // *Мінприроди України; Наказ, Перелік від 11 вересня 2017 р. № 333; Зареєстровано: Мін'юст України від 29 вересня 2017 р. № 1202/31070*
- Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів // *Мінприроди України; Наказ від 01 вересня 2017 р. № 329; Зареєстровано: Мін'юст України від 26 вересня 2017 р. № 1185/31053*
- Про внесення змін до Проекту організації території НПП "Гуцульщина", охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів // *Мінприроди України; Наказ від 1 вересня 2017 р. № 328*
- Про внесення змін до Положення про Гетьманський національний природний парк // *Мінприроди України; Наказ від 1 вересня 2017 р. № 327*
- Про затвердження Уніфікованої форми акта, що складається за результатом проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо додержання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів // *Мінприроди України; Наказ, Акт, Форма, Перелік від 09 серпня 2017 р. № 303; Зареєстровано: Мін'юст України від 23.10.2017 № 1289/31157*

Міністерство аграрної політики та продовольства України

- Про затвердження Лімітів використання мисливських тварин державного мисливського фонду у сезон полювання 2017/2018 років // *Мінагрополітики України; Наказ від 02 жовтня 2017 р. № 530; Зареєстровано: Мін'юст України від 03 жовтня 2017 р. № 1215/31083*

Міністерство охорони здоров'я України

- Про затвердження Гігієнічних регламентів хімічних речовин у повітрі робочої зони // *МОЗ України; Наказ, Регламент від 13 жовтня 2017 р. № 1257; Зареєстровано: Мін'юст України від 07 листопада 2017 р. № 1353/31221*

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

- Про затвердження Порядку формування та схвалення інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері перероблення побутових відходів //

Нацком.енергетики, ком.послуг; Постанова, Порядок, Форма типового документа, Картка, План, Заява, Звіт від 27.10.2017 № 1308

- **Про встановлення «зелених» тарифів на електричну енергію для приватних домогосподарств** // *Нацком.енергетики, ком.послуг; Постанова від 29 вересня 2017 р. № 1186*

Державна інспекція ядерного регулювання України

- **Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів та визнання таким, що втратив чинність, наказу з питань поводження з радіоактивними відходами** // *Держатомрегулювання; Наказ від 12 жовтня 2017 р. № 372; Зареєстровано: Мін'юст України від 02 листопада 2017 р. № 1340/31208*
- **Про затвердження Вимог до періодичної переоцінки безпеки енергоблоків атомних станцій** // *Держатомрегулювання; Наказ, Вимоги від 30 серпня 2017 р. № 313; Зареєстровано: Мін'юст України від 20 вересня 2017 р. № 1158/31026*

2. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ (мовою та формою оригіналу)

2.1. Нові надходження до ДНТБ України

2.1.1. Водні ресурси

Кирилюк Світлана Володимирівна. Очищення концентрованих стічних вод гальванічного виробництва у комбінованій системі [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.17.21 "Технологія водоочищення" / Кирилюк Світлана Володимирівна ; МОН, Національний техн. ун-т України "Київський політехн. ін-т імені Ігоря Сікорського". - К., 2017. - 29 с. –

Мета дисертації полягає в розробленні комбінованої системи очищення концентрованих стічних вод гальванічного виробництва.

Лузовіцька Юлія Анатоліївна. Стік розчинених речовин р. Десна та розроблення методів його моделювання [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. географ. наук : [спец.] 11.00.07 "Гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія" / Лузовіцька Юлія Анатоліївна ; МОН України, КНУ імені Т. Шевченка. - К., 2017. - 21 с. –

Мета дисертаційної роботи – дослідження стоку розчинених речовин з водами р.Десна, визначення основних екологічних впливів та розроблення методів моделювання стоку окремих забруднювальних показників.

Гидробиологический журнал: Международный научный журнал. – Киев: Институт гидробиологии НАН Украины, 2017. – № 5 (315), Т. 53. –

Содержание:

- Н. Н. Корнейчук, Г. Е. Киричук. Структурно-функциональная организация фитомикрופерифитона трансграничной р. Ствиги;
- В. І. Щербак, О. В. Кравцова, М. І. Лінчук. Оцінка впливу підвищених концентрацій сполук азоту на різноманіття фітопланктону ставів дендропарку «Олександрія» (м. Біла Церква, Україна);
- Е. Ю. Наумова, И. Ю. Зайдыков. Весенний зоопланктон пелагиали озера Байкал;
- А. М. Романь, С. А. Афанасьев, П. В. Ткаченко. Новая находка морского судака *Sander marinus* (Pisces, Percidae) в Днепровско-Бугском лимане и краткие замечания по морфологии симпатрических представителей рода;
- Й. Ш. Ташпулатов. Таксономический анализ альгофлоры Акдарьинского водохранилища (бассейн р.Зарафшан, Узбекистан);
- А. А. Протасов. Некоторые пути применения и оптимизации подходов Водной Рамочной Директивы ЕС в связи с оценками экологического состояния техноэкосистем;
- В. А. Медведь, З. Н. Горбунова, Е. В. Борисова. Рост пресноводных водорослей в условиях влияния растворенных органических соединений;
- С. В. Хижняк, С. В. Мідик, С. В. Сисолятин, В. М. Войціцький. Вміст жирних кислот у печінці та серці стерляді (*Acipenser ruthenus*) за гіпоксично-гіперкапічного впливу;
- П. Н. Линник, В. А. Жежеря. Цинк в природных поверхностных водах: содержание и формы нахождения.

Рибогосподарська наука України: Науковий журнал. – Київ: Інститут рибного господарства НААН України, 2017. – № 3 (41). – 116 с.

Зміст:

- І. І. Абрам'юк, С. О. Афанасьєв Структурна характеристика іхтіопланктону малої річки, що протікає в межах великогиристої заплави Дніпра;
- Е. О. Аристархова Експрес-оцінка токсичності вод поверхневих джерел водопостачання з використанням риб *Danio regio*;

- Н. П. Чужма Інформаційне різноманіття фітопланктону дослідних вирощувальних ставів під дією різних видів органічних добрив за індексом Шеннона;
- К. М. Гейна Біологічна характеристика промислового стада сріблястого карася (*Carassius auratus gibelio* (Bloch, 1782) Дніпровсько-Бузької гірлової системи;
- Т. В. Григоренко, Н. М. Савенко, А. М. Базасва, Н. П. Чужма, О. М. Колос, Л. В. Титова Продуктивність вирощувальних ставів при застосуванні бактеріального добрива «Фосфобактерин»;
- П. Д. Мендришора, А. І. Мрук, Г. А. Куріненко Морфометрична характеристика ремонтно-маточного стада райдужної форелі (*Oncorhynchus mykiss* (Walbaum, 1792) вирощеної в умовах індустріального господарства «Слобода Банилів»;
- І. С. Ярова, О. В. Залюїло, В. В. Бех, І. А. Залюїло Аналіз генетичного різноманіття популяції галицького коропа господарства «Великий Любін» за використання мікросателітних маркерів;
- І. С. Кононенко, А. Ю. Пуговкін, Р. В. Кононенко, В. О. Черепнін, К. І. Буцький, Є. Ф. Копейка Оптимізація умов кріоконсервування сперми стерляді (*Acipenser ruthenus*, L. 1758) для запліднення ікри в умовах рибних господарств;
- Т. С. Шарамок, Н. Б. Єсіпова, Н. Л. Колесник Патоморфологічні та цитометричні показники клітин червоної крові дволіток карася сріблястого (*Carassius auratus gibelio* (Bloch, 1782) за умов інтоксикації іонами міді;
- Фундатор рибогосподарської науки Кузьома Олександр Іванович.

2.1.2. Екологічний контроль. Природоохоронні заходи

Касперевич Лілія Василівна. Організаційно-економічний механізм розвитку природоохоронних територій [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища" / Касперевич Лілія Василівна ; Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т агроекології і природокористування. - К., 2017. - 20 с. –

Метою дисертаційного дослідження є поглиблення теоретичних та методологічних засад формування і запровадження організаційно-економічного механізму розвитку природоохоронних територій.

Колесник Валерій Євгенович. Методи оцінки екологічної небезпеки експлуатації і ліквідації вугільних шахт та напрями і засоби її зниження [Текст] : монографія / В. Є. Колесник, А. В. Павличенко ; ДВНЗ "Національний гірничий ун-т". - [Д.] : [НГУ], 2017. - 208 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 186-207. - ISBN 978-617-7540-03-7 : 62.00 р.

Монографія присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми удосконалення методологічного підходу до комплексної оцінки рівня екологічної небезпеки, обумовленого багаторічною експлуатацією та ліквідацією вугільних шахт, розробки та пошуку оптимальних форм управління екологічною безпекою вугледобувної галузі. Систематизовано екологічні та техногенні наслідки підземного видобутку вугілля, узагальнено механізми трансформації об'єктів навколишнього середовища, масиву гірських порід та земної поверхні на сталому і завершальному етапах функціонування вугільних шахт. Розроблено засоби локалізації пилових викидів зі ствола вугільної шахти в атмосферу, вловлювання пилу електрофільтром з низьким аеродинамічним опором, технологічні схеми ліквідації гірничих виробок залежно від ступеня їх екологічної небезпеки.

Лабораторний практикум із загальної екології (та неоекології) [Текст] : навч. посіб. / М. О. Клименко, А. М. Прищеп, І. М. Борщевська [та ін.] ; Національний ун-т водного госп-ва та природокористування. - Рівне : [НУВГП], 2017. - 274 с. : граф., табл., рис. - Бібліогр.: с. 270-273. - ISBN 978-966-327-345-7 : 82.00 р.

У навчальному посібнику викладено методи та методики досліджень з екології, наведено короткий теоретичний опис до кожної лабораторної роботи, методику її проведення, прилади, обладнання. Посібник призначено для студентів напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». Таблиць – 27, рисунків – 29, бібл. назв – 49.

Оценка техногенного риска при эмиссии опасных веществ на железнодорожном транспорте [Текст] : [монография] / Беляев Н. Н., Гунько Е. Ю., Кириченко П. С., Мунтян Л. Я. ; Днепропетровский Нац. ун-т железнодорожного транспорта имени акад. В. Лазаряна (ДИИТ). - Кривой Рог : Роман Козлов, 2017. - 128 с. : ил. - Библиогр.: с. 114-126 (147 названий). - ISBN 978-617-7104-82-6 : 38.00 р.

В монографії розглянуті питання оцінки територіального ризику та забруднення атмосферного повітря при експлуатації залізничного транспорту. Велика увага приділяється питанням розробки математичних моделей експертної оцінки забруднень атмосферного повітря, у тому числі, при аварійних ситуаціях на транспорті. Представлені нові численні моделі для оцінки територіального ризику, що дозволяють проводити таку оцінку для рухомого джерела забруднення. Представлені результати вирішення комплексу прикладних завдань у галузі промислової безпеки на транспорті. Для студентів, аспірантів, наукових працівників, спеціалізується в області екологічної та промислової безпеки, моніторингу та охорони навколишнього середовища, математичного моделювання.

Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем [Текст] : збірник матеріалів IV науково-практичної конференції для молодих вчених, присвяченої 100-річчю Національної академії наук України, 6-7 листопада 2017 р. / НАН України, Інститут гідробіології, Гідроекологічне т-во України, Рада молодих вчених Інституту гідробіології. - К. : [ЛОГОС], 2017. - 63 с. : рис., табл. - Алф. покажч.: с. 61-62. - ISBN 978-966-02-8337-4 : 22.00 р.

Сучасні інформаційні технології управління екологічною безпекою, природокористуванням, заходами в надзвичайних ситуаціях, міжнар. наук.-практ. конф. (15 ; 2016 ; Пуща-Водиця).

Міжнародна науково-практична конференція "Сучасні інформаційні технології управління екологічною безпекою, природокористуванням, заходами в надзвичайних ситуаціях", 3-6 жовтня 2016 р. [Текст] : матеріали конф. / [за заг. ред. С. О. Довгого] ; НАН України, Ін-т телекомунікацій і глобального інформаційного простору, Наук. центр аерокосміч. досліджень Землі Ін-ту геологіч. наук [та ін.]. - Пуща-Водиця ; К. : [Юстон], 2016. - 258 с. - Бібліогр. наприкінці ст. - ISBN 978-966-97174-1-2 : 77.00 р. Текст кн. укр., англ.

Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Екологія = Visnyk OF V. N. Karazin Kharkiv national university. Series Ecology. = Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина. Серия Экология / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків: , 2017 - №16 - 162 с.

Зміст:

- В. М. Медведєв, Г. В. Тітенко Новітні матеріали про стан ґрунтового покриву Європейських країн і України
- А. М. Крайнюкова Особливості нормування якості поверхневих вод в Україні та країнах ЄС
- О. М. Крайнюков Встановлення нормативів гранично допустимих рівнів токсичності стічних вод на основі застосування конструктивно-географічної методології суб'єкт-об'єктних відносин
- В. В. Удовиченко Біоцентрично-сітьова конфігурація мішанолісових ландшафтних комплексів Лівобережної України (на прикладі тестової ділянки дослідження)
- Ю. С. Голік, О. Е. Ілляш, Ю. О. Чухліб Оцінка стійкості та рівня екологічної збалансованості регіону (на прикладі Полтавської області)

- Є. І. Газетов, О. П. Конарева, І. Є. Солтис Типізація лиманів північно-західного Причорномор'я за рекомендаціями водної Рамкової Директиви ЄС
- Є. О. Варивода Управління природно-заповідними територіями та об'єктами Харківської області на засадах екосистемного підходу
- Н. О. Ясенчук, М. І. Зінчук, С. М. Демчук, В. А. Галас Динаміка агрохімічного стану ґрунтів Північно-Західного Лісостепу та особливості його коригування (на прикладі Володимир-Волинського району Волинської області)
- А. І. Волков Геоінформаційна система оцінки просторового розподілу забруднення атмосферного повітря (на прикладі м. Хмельницький)
- О. Е. Ілляш, Ю. В. Комлева Аналіз впливу кліматичних факторів на рівень забруднення атмосфери м. Полтави
- З. І. Лемішка, В. В. Снітинський Морфологічні особливості лучно-чорноземних карбонатних ґрунтів Пасмового Побужжя
- Eva Michaeli, Vladimir Solar, Monika Ivanova, Jozef Vilcek, Anatoliy Lisnyak Ландшафтна структура національного природного заповідника Сива Брада протягом 1877 - 2015 років
- С. М. Снігирьов, В. І. Медінець, О. Н. Абакумов, В. З. Піцик Візуальний моніторинг дельфінів в прибережних водах острова Зміїний (Чорне море) в 2010-2016 рр
- А. П. Полив'янчук Математичне моделювання процесів тепловіддачі в системах екологічного діагностування тепловозів – тунелях
- Ю. В. Яцентюк Парадинамічна антропогенна ландшафтна система Хмельницької атомної електростанції
- Н. В. Максименко, І. І. Радіонова Шумове навантаження на урболандшафти м. Первомайський, як конфлікт природокористування
- Н. А. Берлінський Розвиток міжнародної науково-дослідної інфраструктури регіону Нижній Дунай
- С. В. Медінець, В. І. Медінець, Л. І. Моклячук, К. Б. Уткіна, К. Говард, М. А. Саттон Створення системи оцінки азотного навантаження у басейні Дністра
- Н. В. Ковальова, В. І. Медінець, А. П. Мілева, І. Л. Грузова, М. Г. Ботнар, С. М. Снігирьов, Є. І. Газетов, С. В. Медінець Порівняльна оцінка якості прибережних поверхневих морських вод Одеської затоки і району о. Зміїний в 2016 р
- Т. А. Сафранов, Д. В. Лукашов, З. М. Шелест, О. Г. Владимірова, А. В. Чугай Стандарти вищої екологічної освіти України: сучасний стан та проблеми реалізації
- І. Б. Койнова Нові підходи до екологічної освіти в Україні
- Ala Donica Екологічний проект в рідному населеному пункті як метод у екологічній освіті

Збалансоване природокористування: Науково-практичний журнал. – К.: ТОВ Екоінвестком, 2017. - № 3. – 172 с.

Зміст:

- Грановська Л.М. Теоретико-методологічний підхід до визначення екологічної депресивності регіону
- Коніщук В.В., Ландін В.П., Захарчук В.А. Екологічні особливості відновлення лісової рослинності на радіаційно забруднених землях Житомирського Полісся
- Скрипчук П.М., Пічура В.І., Рибак В.В. Аспекти виробництва нішевої продукції на засадах економіки природокористування
- Суханова І.П. Вплив типології екосистем на вміст гумусу в орному шарі ґрунту
- Ігнацевич С.П. Закордонний досвід функціонування еколого-економічного механізму регулювання рівня забруднення сільськогосподарських земель
- Деркульський Р.Ю. Вплив пішохідної доступності до зелених зон Києва на вартість житлової нерухомості на первинному ринку
- Терещенко В.Ф., Мельник П.П. Методичні підходи до проведення екологічного аудиту в агроекосистемах
- Вінюков О.О., Коробова О.М., Бондарева О.Б., Коноваленко Л.І. Використання біо- та рістрегулюючих препаратів для підвищення продуктивності та якості зерна ячменю ярого
- Кошицька Н.А., Гуреля В.В., Савчук О.І. Еколого-економічні показники виробництва

- органічної продукції за різних систем удобрення
- Приведенюк Н.В. Біоенергетична ефективність вирощування валеріани лікарської за краплинного зрошення
 - Ревка Т.О. Продуктивність і якість урожаю сільськогосподарських культур при застосуванні біологічно активних препаратів
 - Ступень Н.М. Напрями підвищення інвестиційної привабливості рекреаційних територій
 - Новицький В.П., Міняйло А.А., Грищенко С.М., Дражевський В.В. Динаміка чисельності та сучасний стан популяцій єнота уссурійського у Лісостепу України
 - Шульга І.В., Левченко В.Б. Екологічне оцінювання ареалу золотушника канадського в умовах Житомирського району
 - Пічур В.І. Ретроспективний аналіз трансформації та прогноз стоку річки Дніпро
 - Теслюк А.А. Екологічна оцінка стану ґрунтів біоіндикаційними методами за впливу тваринницьких господарств
 - Сохнич А.Я., Смолярчук М.В., Сохнич С.А., Чередник К.О. Розробка фінансового інструментарію стабілізації вартості земельних ресурсів
 - Дорош О.С., Мельник Д.М., Дорош А.Й. Концепт розподілу функцій управління землекористуванням в контексті розвитку територіальних громад
 - Остапчук Л.В. Формування збалансованих систем землекористування в Київській області
 - Головіна О.Л. Формування збалансованого землекористування в сільському господарстві
 - Костишин О.О. Перспективні напрями раціонального використання та охорони земельних ресурсів
 - Ступень О.І. Ефективне функціонування комплексної системи кадастрових робіт
 - Кошель А.О. Порівняльна характеристика нормативної та масової (ринкової) грошових оцінок земель
 - Шевченко О.В., Опенько І.А. Теоретичні передумови раціонального сільськогосподарського землекористування
 - Крохтяк О.В. Оцінка якості земель сільськогосподарського призначення для ведення органічного виробництва
 - Шкуратов О.І. Екологічна безпека в системі сталого розвитку аграрного сектора економіки
 - Моклячук Л.І., Городиська І.М., Монарх В.В., Моклячук О.М., Моклячук Т.О. Оцінка екологічних ризиків у зонах впливу складів отрутохімікатів
 - Сірік О.М. Біологічний захист ехінацеї пурпурової від церкоспорозу
 - Самойленко Ю.І. Інструментарій економічних гарантій забезпечення громадського екологічного управління проектами

Сучасні ресурсоенергозберігаючі технології гірничого виробництва – Науково-виробничий журнал: Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. – Кременчук: КрНУ, 2017. – Випуск 1(19). – 110 с.

Зміст:

- С. А. Ус, О. К. Іщенко, А. В. Соловйов, К. С. Іщенко Нові підходи вибору і обґрунтування типу вибухової речовини для руйнування міцних напружених гірських порід
- В. П. Куринной, И. П. Гаркуша, В. А. Никифорова Теоретические исследования процессов на начальной стадии расширения зарядной полости скважинного заряда
- В. В. Воробйов, В. Д. Кулинич ПРО ВПЛИВ ПОВЕРХНЕВО-АКТИВНИХ РЕЧОВИН НА ЗМІНУ ШВИДКОСТІ МЕХАНІЧНОЇ ОБРОБКИ ГІРСЬКИХ ПОРІД
- О. П. Виноградова Сукупність геометричних параметрів мікровибойн на робочій поверхні алмазного породоруйнівного інструменту, як критерій його зносостійкості
- Е. В. Семененко, О. А. Медведева, С. Н. Киричко, Н. В. Коваль Обоснование рациональных параметров и режимов работы гидротранспортной установки при подводной разработке россыпных месторождений
- С. И. Скипочка, Т. А. Паламарчук, А. А. Яланский, Л. В. Прохорец, Н. Т. Бобро К расчету элементов камерно-столбовой системы разработки в породах разной

- прочности с учетом интенсификации горных работ
- М. В. Беззубченкова, А. В. Воробьев, В. В. Воробьев, В.М. Чебенко Експериментальні дослідження зниження кінцевої концентрації пилу при вибухових роботах
 - Ю. А. Молодець, О. Я. Тверда, К. К. Ткачук Обґрунтування впливу відвалів гранітних кар'єрів на величину рН ґрунтів прилеглих територій
 - С. В.Подкопаев, Е. И.Конопелько, И. В.Иорданов, Д. А.Чепига, В. А. Коломиец О применении податливых средств охраны для горных выработок при расслоении боковых пород

2.1.3. Інші матеріали

Буцьо З. Ю. Нові ідеї і методи контролю і управління ефективністю роботи гідроенергетичних установок малої потужності [Текст] / З. Ю. Буцьо, А. М. Тимошик // Енергетика та електрифікація : науково-виробничий журнал. - 2017. - № 2. - С. 28-30 : рис. 2. - Бібліогр.: с. 30

Підвищення ефективності гідроенергетичних установок (ГЕУ) досягається за рахунок застосування автоматизованої системи управління ефективністю роботи, зменшення витрат конструктивних матеріалів на одиницю виробленої потужності, покращення пускових і регулювальних характеристик, а також підвищення ККД при нестабільних режимах роботи. Мікропроцесорна система управління оптимізує електромагнітні втрати (ККД), збільшуючи або зменшуючи напір води на турбіну статора і змінює реактивну складову потужності автоматичним регулятором струму.

Важливі ботанічні території України / за ред. В.А. Онищенко. – Київ: Альтерпрес, 2017. – 376 с.

Important Plant Areas of Ukraine / V.A. Onyshchenko (editor). – Kyiv: Alterpress, 2017. – 376 p. (ум.-др. арк. 21,86). – Наклад 125 прим. – ISBN 978-966-542-622-6.

Книга містить описи 173 Важливих ботанічних територій України. Дані про кожну територію включають її площу, географічні координати, критерії виділення, площі оселищ за класифікацією EUNIS, характеристику рослинності, загрози, види людської діяльності, інформацію про природно-заповідні території, список літератури і карту на основі космічної фотографії.

Веденичова Н.П., Косаківська І.В. Цитокініни як регулятори онтогенезу рослин за різних умов зростання. – Київ: Наш формат, 2017. – 200 с.: іл. 26, табл. 18. – Бібліогр.: 594 джерела. (ум.-др. арк. 12,2). – Наклад 150 прим. – ISBN 978-966-02-8256-8.

У монографії узагальнено результати багаторічних досліджень авторів та літературні дані щодо ролі цитокінінів у регуляції росту й розвитку рослин різної систематичної належності впродовж онтогенезу за різних умов існування. Окремий розділ присвячено опису речовин цитокінінової природи у грибів. Представлено сучасний погляд на біосинтез, метаболізм, транспорт цитокінінів, рецепцію та трансдукцію цитокінінових сигналів. Наведено відомості про участь цитокінінів у формуванні адаптації рослин до дії стресових чинників Особливу увагу приділено вивченню взаємодії цитокінінів з іншими фітогормонами, зокрема з АБК.

Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка [Текст] : [наук. фахове вид.] / Мінагрополітики. - [X.] : [ХНТУСГ]. - (Технічні науки).

Вип. 186 : Проблеми енергозабезпечення та енергозбереження в АПК України. - [X.], 2017. - 166 с. : іл., табл. - Бібліогр. наприкінці ст. - ISBN 5-7987-0176X : 49.00 р. Текст укр., рос.

Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка [Текст] : [наук. фахове вид.] / Мінагрополітики. - [X.] : [ХНТУСГ]. - (Технічні науки).

Вип. 187 : Проблеми енергозабезпечення та енергозбереження в АПК України. -

[Х.], 2017. - 120 с. : іл., табл. - Бібліогр. наприкінці ст. - ISBN 5-7987-0176X : 36.00 р. Текст укр., рос.

Воинов А. П. (доктор технических наук). Энергосбережение на предприятиях сельскохозяйственного производства. Аналитико-управленческий аспект. [Текст] / А. П. Воинов, С. А. Воинова // Энергетика та електрифікація : науково-виробничий журнал. - 2017. - № 3. - С. 26-31 : рис. 1. - Бібліогр.: с. 31

Важным вопросом в повышении качества энергосбережения является использование прогрессивного подхода к управлению процессом энергосбережения на предприятиях переработки сельскохозяйственной продукции. Создание высокоэффективных ЛЭК способно привести к достижению крупного технологического эффекта, результатом использования ЛЭК является возможность обеспечения высокого уровня их экологической эффективности функционирования. ЛЭК являются высокоэффективной формой высококачественного продуктивно управляемого комплексного энергетического производства.

Всеукраїнський з'їзд екологів (6; 2017 Вінниця). VI-й Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю (Екологія/Ecology-2017) [Текст] = VI All-Ukrainian Congress of Ecologists with International Participation : збірник наукових праць, Україна, Вінниця, 20-22 вересня, 2017. - Вінниця : ВНТУ, 2017. - 254 с. - Бібліогр. наприкінці ст. - ISBN 978-966-641-702-5 : 76.00 р.

Головними меседжами наукового зібрання стали переробка та утилізація промислових і побутових відходів, інженерні шляхи вирішення екологічних проблем, альтернативні джерела енергії, екологія людини, хімія довкілля та екотоксикологія, екологічна освіта, виховання і культура.

Головко В. М. (доктор технічних наук). Стійкість автономної вітроенергетичної установки з асинхронним генератором [Текст] / В. М. Головко, К. Р. Сандовал // Энергетика та електрифікація : науково-виробничий журнал. - 2017. - № 3. - С. 20-21 : рис. 2. - Бібліогр.: с. 21

У статті проведений аналіз стійкості роботи автономних вітроелектроустановок з асинхронним генератором під впливом навантаження, що дозволив встановити чинники, що впливають на режими роботи системи за зміни швидкості вітру. Автономні вітроелектричні установки (ВЕУ) з асинхронним генератором (АГ) прості в експлуатації та економічно доцільні для використання у віддалених районах та ізольованих місцевостях.

Екологія та охорона довкілля [Текст] : тематичний випуск : [довідкове вид.] / НАН України. - [К.] : [Видавничий дім "Академперіодика" НАН України], [2017]. - 44 с. : фот. кольор., граф., табл. - (Перспективні науково-технічні розробки). - 15.00 р.

Жаркин Андрей Федорович. Системы электроснабжения с источниками распределенной генерации [Текст] [науч. изд.] / А. Ф. Жаркин, С. П. Денисюк, В. А. Попов ; НАН Украины, Ин-т электродинамики. - К. : Наукова думка, 2017. - 232 с. : рис., табл. - (Проект "Наукова книга"). - Бібліогр.: с. 221-229. - ISBN 978-966-00-1571-5 : 378.64 р.

Латишева Олена Володимирівна. Формування системи управління екологічною складовою сталого розвитку промислових підприємств [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища" / Латишева Олена Володимирівна ; МОН, ДВНЗ "Донецький нац. техн. ун-т". - Покровськ, 2017. - 21 с. –

Метою дисертаційного дослідження є поглиблення теоретичних положень, обґрунтування науково-методичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо формування системи управління екологічною складовою сталого розвитку промислових підприємств.

Медицинская экология в терминах, схемах, таблицах и тестах [Текст] : учебное пособие / Н. П. Гребняк, С. А. Щудро, [Р. А. Федорченко, Т. А. Головкова]. - Днепр : Акцент ПП, 2017. - 212 с. : рис., табл. - ISBN 978-966-921-146-0 : 64.00 р. На обложке и тит. л. указ. два автора

В учебном пособии рассмотрены основные проблемы, стоящие перед наукой и практикой современной экологии. Пособие структурировано на следующие части: «Медицинская экология в терминах», «Медицинская экология в схемах», «Медицинская экология в таблицах», «Медицинская экология в тестах».

Определены приоритеты экологии, как системы медико-биологических и медицинских знаний, направленные на поддержание и укрепление здоровья населения на основе охраны окружающей среды. Значительное внимание уделено оптимизации физических факторов окружающей среды, геопатогенных зон, состояния биосферы и эндоэкологии. Освещены значение факторов окружающей среды по трофологическим цепочкам. Определены научные подходы к медицинскому обеспечению населения в экологически измененной среде.

Для студентов высших учебных заведений III—IV уровней аккредитации и практических врачей.

Мірошніченко Є. С. Порівняльний аналіз застосування різних систем організації пилосистем котла ТП-100 для спалення кам'яного вугілля з досягненням оптимального топкового режиму [Текст] / Є. С. Мірошніченко, М. В. Чернявський М. В. // Енергетика та електрифікація. - 2017. - № 1. - С. 13-32 : рис. 4, табл. 2. - Библиогр.: с. 32

Зазначено, що при проектуванні серії котлоагрегатів ТП -100, передбачалося декілька моделей для спалення різних типів твердого палива. При реконструкції котлоагрегатів, орієнтуючись на ральні конструктивні та режимні дані ТЕС, передбачено застосування наявної схеми пилоприготування з застосуванням існуючої схеми організації паливного режиму. Змінами, які можна зазначити, є застосування замкненої пилосистеми (по прикладу сусідніх енергоблоків) та впровадження газоплотних панелей топкової камери.

Петрович Олеся Зіновіївна. Полезахисні лісосмуги як резервати різноманіття судинних рослин (Tracheophyta) та птахів (Aves) у Північному Степу Правобережжя України [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. біол. наук : [спец.] 03.00.16 "Екологія" / Петрович Олеся Зіновіївна ; МОН України, КНУ імені Т. Шевченка. - К., 2017. - 21 с. –

Метою дисертаційного дослідження було оцінити значимість полезахисних лісосмуг як резерватів різноманіття судинних рослин (Tracheophyta) і птахів (Aves) у Північному Степу Правобережжя України.

Словник-довідник з екологізації підприємництва і товарознавства [Текст] : навч. посіб. / П. М. Скрипчук, І. О. Дудла, О. Ю. Судук [та ін.] ; за ред. П. М. Скрипчука ; Національний ун-т водного госп-ва та природокористування. - Рівне : [НУВГП], 2017. - 355 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 350-354. - ISBN 978-966-327-341-9 : 106.00 р.

У даному посібнику розглядаються основні терміни та їх тлумачення, довідкова інформація щодо екологізації підприємництва, екологічних менеджменту, аудиту, сертифікації та товарознавства.

Матеріали довідника базуються на термінології, вітчизняної і зарубіжної науки, досвіді, систематизації інформації, вивченні процесів, що відбуваються з екологізації економіки та товарознавства. Підручник рекомендований для студентів викладачів, науковців, працівників у сфері підприємництва і бізнесу.

Ступень Наталія Романівна. Еколого-економічний механізм відтворення земель сільськогосподарського призначення [Текст] : монографія / Н. Р. Ступень. - К. : [ДКС центр], 2017. - 176 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 146-167. - ISBN 978-966-2339-86-4 : 53.00 р.

Метою дослідження є поглиблення теоретико-методичних підходів та визначення практичних рекомендацій щодо ефективного функціонування еколого-економічного механізму відтворення земельних ресурсів у сільському господарстві.

Туліна Ельбіс Євгенівна. Правові засади використання рослинного світу [Текст] : монографія / Е. Є. Туліна ; Національний юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. - Х. : Право, 2017. - 216 с. - Бібліогр.: с. 187-214. - ISBN 978-966-937-227-7 : 65.00 р.

У монографії здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано вирішення наукового завдання, яке полягає в комплексному науковому розробленні питань правового регулювання використання рослинного світу. Виявлено недоліки і прогалини у правовій регламентації використання останнього, розроблено пропозиції з удосконалення чинного законодавства і практики його застосування.

Шашков Сергій Валерійович. Еколого-економічна оцінка об'єктів малої гідроенергетики [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища" / Шашков Сергій Валерійович ; МОН України, Сумський держ. ун-т. - Суми, 2017. - 21 с.

Метою дисертаційного дослідження є удосконалення теоретичних та науково-методичних положень щодо еколого-орієнтованого використання об'єктів малої гідроенергетики та управління їх функціонуванням в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

Юрченко Оксана Вікторівна. Формування організаційно-економічного механізму забезпечення екологічної безпеки дорожнього господарства [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища" / Юрченко Оксана Вікторівна ; МОН України, Сумський держ. ун-т. - Суми, 2017. - 21 с.

Досліджено сутність поняття "організаційно-економічний механізм забезпечення екологічної безпеки дорожнього господарства", визначено його складові частини, зміст та функції. Сформовано загальну методичну схему реалізації дії даного механізму. Розглянуто еколого-економічні аспекти сучасної діяльності дорожніх підприємств. Проведено аналіз дієвості чинних економічних інструментів еколого-економічної безпеки. Визначено елементи комплексу інформаційного, правового, організаційного, нормативного забезпечення у складі організаційно-економічного механізму.

Яремко Олег Павлович. Організаційно-економічний механізм екологічно збалансованого управління лісовим господарством [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.06 "Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища" / Яремко Олег Павлович ; Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т агроекології і природокористування. - К., 2017. - 20 с. -

Сформована у вітчизняному секторі економіки України система лісокористування останніми роками характеризується низкою проблем, у т. ч. і еколого-економічного характеру, які перешкоджають підвищенню ефективності лісгосподарського виробництва і переходу до збалансованого розвитку галузі. Це потребує розробки нових механізмів екологічно збалансованого лісгосподарювання, спрямованих на підвищення ефективності використання та відтворення природних ресурсів лісових екосистем. До того ж екологічно збалансоване лісгосподарювання передбачає реалізацію системи заходів щодо невиснажливого лісівництва, відтворення, охорони, захисту та поліпшення якості деревостанів, збереження соціальних та екологічних функцій лісових екосистем, а також їх біорізноманіття.

Зміст:

- Яцук І.П., Моклячук Л.І., Ліщук А.М. Національні та регіональні індикатори «зеленого зростання» сільського господарства
- Устименко О.В., Глущенко Л.А., Куценко Н.І., Колосович М.П. Агроекологічні дослідження у розвитку лікарського рослинництва
- Михальчук М.В. Важкі метали і мікроелементи у фонових ґрунтах та агроландшафтах південного заходу Білорусі
- Бондар О.І., Риженко Н.О. Фітотоксикологічна класифікація метаболітів за інтенсивністю їх біокумуляції в умовах зелених паркових зон м. Києва
- Кураєва І.В., Войтюк Ю.Ю., Самчук А.І., Локтіонова О.П., Мусіч О.Г. Еколого-геохімічна характеристика мікроелементів техногенно забруднених агроселітебних ландшафтів України
- Романчук Л.Д., Федонюк Т.П., Петрук А.А. Екологічна оцінка якості води в р. Устя за інтенсивного антропогенного навантаження
- Аристархова Е.О. Оптимізація Allium-тесту для експрес-оцінки токсичності вод поверхневих джерел водопостачання
- Краснов В.П., Зборовська О.В., Суховерховська С.В., Ландін В.П., Захарчук В.А. Оцінка властивостей лісових ґрунтів на водно-льодовикових відкладах у різних типах лісорослинних умов
- Дегодюк С.Е., Літвінова О.А., Дмитренко О.В., Молдаван Л.П. Вплив добрив на накопичення мікроелементів і важких металів у сірому лісовому ґрунті
- Грищенко О.М., Венгліньський М.О. Динаміка родючості ґрунтів Сквирського району Київської області
- Ретьман С.В., Панченко Ю.С. Протруйники для захисту посівів вівса від хвороб у Правобережному Лісостепі України
- Герасимчук Л.О., Валерко Р.А. Екологічна оцінка якості овочевої продукції агроселітебних територій приміської зони м. Житомира
- Гришко В.М., Лисенко О.І. Стійкість гібридів кукурудзи до стресового впливу хрому і нікелю на початку ювенільного етапу розвитку рослин
- Влащук А.М., Колпакова О.С., Конащук О.П. Вплив строків сівби на продуктивність та якість зерна гібридів кукурудзи в умовах зрошення
- Василенко М.Г., Стадник А.П., Душко П.М. Перспективи застосування органо-мінеральних добрив і регуляторів росту рослин
- Цигічко Г.О., Маклюк О.І. Формування мікробних угруповань азотного циклу в чорноземі опідзоленому за органічної системи землеробства та їх вплив на показники якості зерна пшениці озимої
- Симочко В.В. Ефективність застосування клейких пасток у системі фітосанітарного моніторингу шкідливих організмів роду *Liriomyza*
- Волошин М.І., Тертична О.В., Свалявчук Л.І. Обґрунтування вибору модельних птахопідприємств для екологічних досліджень
- Курбатова І.М., Байєр О.В., Захаренко М.О. Залишки антибактеріальних препаратів, антигельмінтиків та гормонів у відходах життєдіяльності свиней
- Кукурудзяк К.В., Бригас О.П. Біоіндикація екологічного стану ґрунту за впливу господарств з виробництва свинини
- Шавріна В.І., Ткач Є.Д. Синантропізація флори фітоценозів сполучних територій Лядівського регіонального екокоридору
- Крутило Д.В., Леонова Н.О., Іутинська Г.О. Формування симбіотичної системи сої за впливу штамів *Bradyrhizobium japonicum* — продуцентів речовин фітогормональної дії
- Симочко Л.Ю. Оцінка сорбції і токсичності фторхінолового антибіотика в

агроекосистемах

- Руденко О.М. Вплив лісорослинних умов зростання на середовищеві функції соснових насаджень Міжріччинського регіонального ландшафтного парку
- Орловський А.В. Діагностика ізолятів ВТМ (Tobamovirus) на рослинах клена гостролистого в умовах лісових біоценозів

Біоенергетика/Bioenergy: всеукр. наук.-вироб. журн. – Київ: Ін-т біоенерг. культур і цукрових буряків НААН України. 2017. – № 1 (9). – 36 с.

Зміст:

- Ганженко О. М. Розвиток енергоефективності та відновлюваної енергетики в 2016 році
- Домбровський О. Г., Савчук С. Д., Гелетука Г. Г. Альтернативне тепло для наших осель
- Ремігіус Лапінскас Перехід від газу на біомасу в теплопостачанні: історія успіху Литви
- Ягольник О. О., Гументик Я. М. Біоенергетична реформа в окремо взятому інституті
- Баликіна В. В. Морфометричні показники листка як елемент вивчення міжвидової спорідненості верб
- Номінантів «Золотого міскантуса» визначено
- Фучило Я. Д., Мельничук Г. А. Ріст і продуктивність енергетичних плантацій верби (Salix L.) в центральному Лісостепу України
- Бойко І. І., Марчук О. О., Ганженко О. М., Гончарук Г. С. Залежність якості біомаси енергетичної верби від віку плантації та строків збирання врожаю
- Гументик М. Я. Вплив способу садіння міскантуса гігантського на продуктивність ризом в умовах Лісостепу України
- Іващенко О. О., Макух Я. П., Ременюк С. О. Екологічні системи захисту від бур'янів посадок верби енергетичної першого року вегетації
- Ягольник О. Г. Нове наукове видання – «ключ» у світ аграрної науки

Біоенергетика/Bioenergy: всеукр. наук.-вироб. журн. – Київ: Ін-т біоенерг. культур і цукрових буряків НААН України. 2017. – № 2 (10). – 36 с.

Зміст:

- Меморандум про партнерство та співпрацю в сфері біоенергетики
- Роїк М. В., Ганженко О. М., Кононюк Н. О. Динаміка накопичення енергетично корисних речовин вітчизняними гібридами цукрових буряків
- Сінченко В. М., Пиркін В. І., Гнап І. В., Мельничук Г. А. Умови, необхідні для вирощування енергетичної верби
- Новітні агротехнології: теорія та практика
- Сінченко В. М. Міскантус – перспективна біоенергетична культура
- Ягольник О. О. Професійні нагороди «Золотий міскантус» знайшли своїх володарів!
- Стефанюк В. Й. Стевія: стимулювання насіння (Stevia rebaudiana Bertoni)
- Войтов В. А., Бондаренко М. В., Бунецкий В. А. Переработка биомассы в твердое биотопливо второго поколения
- Чередничок А. І. Вплив системи удобрення та сівозміни на енергетичну ефективність буряків цукрових в умовах Лісостепу України

Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування: наук.- техн. журн.- Івано-Франківськ : Симфонія форте. - 2017. - №1.- 268 с.

Зміст:

- М. Мальований, В. Слюсар, А. Середя, О. Стокалюк Аналіз екологічної небезпеки існуючих сміттєзвалищ та стратегія її мінімізації
- О. М. Адаменко, Н. О. Зоріна, В. С. Скрипник Техногенний вплив на природні геосистеми Поділля та Прикарпаття західного регіону України
- О. О. Стефанишин, Т. Г. Гарасимів, В. В. Мах Радіаційне забруднення на території України
- Н. М. Німець, А. П. Мельник, М. О. Подустов Про економічну безпеку і економічну

- доцільність повернення озонованих супутньо-пластових вод в надра
- К. О. Радловська, Ю. О. Супруненко Методологія оцінювання ймовірних змін мікрокліматичних параметрів в межах впливу об'єктів на територіях нафтопромислів
 - Д. В. Дядін Гідрохімічні показники осередків забруднення підземних вод на родовищах східного нафтогазового басейну
 - М. Ю. Журавель, О. М. Дзозд, Д. В. Дядін, Т. О. Ключко Еколого-геохімічні особливості ґрунтів рекультивованих бурових майданчиків нафтогазових свердловин
 - Я. М. Семчук, О. С. Балан Причини відмов систем газопостачання
 - В. Г. Сінченко, Ю. В. Караван, М. М. Тураш Деякі аспекти оцінки якості і безпечності водних ресурсів для питного водокористування на прикордонній території Чернівецької області за гідрохімічними показниками та біоіндикацією
 - В. І. Гринюк Вдосконалення системи управління екологічною безпекою поверхневих вод на рівні промислового підприємства
 - М. В. Корчемлюк, Р. Л. Кравчинський, Б. Б. Савчук Основні закономірності поширення карових озер на території Українських Карпат
 - С. В. Качала Вдосконалення системи організації мережі моніторингу водних об'єктів
 - Т. І. Кривомаз, О. С. Волошкіна, Д. В. Максименко, О. Г. Жукова Регресійні моделі переходу елементів в міксоміцетах в залежності від параметрів навколишнього середовища
 - А. П. Бочковський Концептуальні аспекти безпеки технічних систем
 - Т. С. Гуда Аналіз переваг та недоліків використання світлодіодних та люмінесцентних ламп
 - С. В. Атаєв Дегазація Рівненського полігону твердих побутових відходів
 - Я. С. Коробейникова, Ю. І. Юрас Моделювання обсягів утворення твердих побутових відходів в туристичних дестинаціях
 - О. М. Назаренко, І. А. Назаренко, О. Є. Машанова, М. В. Пазинич Використання повторної води у відродження ґрунтів
 - О. І. Повзун, С. В. Подкопаєв, В. І. Каменець Підвищення екобезпеки вугледобувних регіонів на основі використання комплексу промвідходів для дорожнього будівництва
 - Є. Ю. Черниш, Л. Д. Пляцук, О. М. Яхненко Розробка моделі процесу міграції та біохімічної конверсії компонентів фосфогіпсу в ґрунтовому профілі
 - М. М. Орфанова, Н. В. Боднар Перспективні напрямки використання золи Бурштинської теплоелектростанції
 - А. А. Нестер Екологічні аспекти ризику виробництва плат та гальваніки
 - О. М. Адаменко, Я. О. Адаменко Технології інженерно-екологічних досліджень. Розробки Наукової школи професора Олега Адаменка "Раціональне використання та захист природи"
 - Н. М. Москальчук Перспективи вітроенергетики на Прикарпатті
 - І. М. Мацалак Актуальність використання ВЕС у невеликих населених пунктах на території Карпатського регіону
 - Т. В. Струк, О. Є. Яремко, М. В. Корчемлюк, Л. М. Архипова Тенденції глобального потепління на Прикарпатті
 - М. Кризький, О. Кошляков, М. Мальований, М. Бондар, В. Ващенко Використання загальної геофільтраційної моделі для оцінки баражного ефекту протизсувних інженерних споруд
 - М. А. Федонюк, В. В. Федонюк Проблеми теплового забруднення селітебних територій: дослідження та моніторинг
 - Т. В. Кундельська Визначення рівня шумового забруднення на території міста Івано-Франківська в контексті сталого розвитку
 - Р. Г. Пилип'юк, Т. Ю. Грицюк, Р. Р. Пилип'юк, Л. І. Дорош, М. М. Іваночко, С. А. Телюк, І. Ю. Рабко Дослідження ефективності профорієнтаційної роботи інженерно-

екологічного інституту

- М. П. Мазур Міжнародна науково-практична конференція "Екогеофорум-2017. Актуальні проблеми та інновації"

Електромеханічні і енергозберігаючі системи. Щоквартальний науково-виробничий журнал. – Кременчук: КрНУ, 2017. – Вип. 3/2017 (39). – 84 с.

Зміст

- Тытюк В.К., Черный А.П., Бурдильная Е.В., Кузьмин В.В., Богатырев К.Н. Особенности управляемого пуска синхронного двигателя в составе группового электропривода
- Петрученко А.О., Мугенов Д.Д., Чермалых А.В., Босак А.В. Управление электромеханической системой в скользящем режиме с задающей моделью и нелинейным фаззи-регулятором
- Волков В.А. Исследование квазиоптимального управления скоростью частотнорегулируемого асинхронного двигателя в пуско-тормозных режимах
- Трипутень Н.М., Кузнецов В.В. Лабораторный стенд для исследования оптимальной и квазиоптимальной системы автоматического управления
- Зачепа Н.В., Чорна О.А., Рєзнік Д.В., Луценко І.А., Ніколаєв К.Д. Дослідження поширення магнітного поля асинхронної машини в умовах навчально-виробничих лабораторій
- Малякова М.С., Дзюбан В.С., Колосюк В.П., Землянская Т.В., Малякова И.А. Управление силовым активным фильтром с использованием метода определения направления потока энергии в электрической сети с нелинейной нагрузкой
- Бомбик В.С. Система керування мережевим багаторівневим інвертором напруги з обмеженням намагнічувального струму трансформатора
- Буров О.М., Власюк Н.М. Тенденції розробки і напрями вдосконалення систем імітації вітротурбін

Энерготехнологии и ресурсосбережение: Научно-технический журнал. – Киев: Институт газа НАН Украины, 2017. – №3. – 72 с.

Содержание:

- Сорока Б.С., Горупа В.В. Научно-технологические основы эффективного использования топлива и экологически чистого сжигания газа. 1. Современное состояние и определяющие характеристики сжигания газа в бытовых газовых плитах
- Ковалишин Б.М. Роль электроактивации молекул-реагентов реакции горения в повышении энергоэффективности топливных установок при сжигании пропан-бутановой смеси и природного газа
- Морару В.Н. Механізм підвищення та кількісна оцінка питомого теплового потоку при кипінні нанорідин в умовах вільної конвекції
- Белоусова Н.А., Герасименко Ю.С., Редько Р.М., Яцишина Н.Ю. Влияние ультразвука на накипеобразование и противокоррозионную защиту теплообменной поверхности
- Макаренко І.М., Трус І.М., Петриченко А. І., Кійченко О. Ю. Дослідження ефективності сорбційного очищення води від іонів амонію на природних та штучних сорбентах
- Вольчин І.А., Коломієць О.М., Ращепкін В.А. Інститут вугільних енерготехнологій НАН України, Київ
- Торчинський А.І., Ляшко О.Ю., Шкарлінський О.Ф., Чичуа З., Волобуєв С.В. Впровадження енергозберігаючого устаткування для випалу керамічної цегли в тунельній печі
- Олабин В.М., Максимук А.Б., Трухан С.П., Никитина И.В. Рекуператоры плавильных барботажных печей

Ядерна енергетика та довідка : Науково-виробничий журнал. – К.: ДП

Зміст:

- Бахтина Е. В., Куров В. А., Посох В. О. Выбор методики определения параметров циклического нагружения при расчетах накопленного и прогнозируемого повреждения элементов оборудования АЭС
- Борисенко В.І., Горанчук В.В., Піонтковський Ю.Ф. V. Borysenko, Визначення консервативних припущень при обґрунтуванні ядерної безпеки систем зберігання ВТВЗ ВВЕР-440
- Барбашев С.В. S. Риск-ориентированный подход к оценке последствий за пределами площадки АЭС при тяжелых авариях на энергоблоке
- Хомич Ю.В. Концептуальна модель експертної системи підтримки прийняття рішення оператором при ранній діагностиці малих теч
- Кузнецов П. Н., Тихомиров А. Ю., Кустова Н.А. Комплексная оценка ведения и поддержания водно-химического режима второго контура энергоблоков № 1-4 Ровенской АЭС с коррекционной обработкой этаноламином
- Михальчук А.Д., Шибецкий Ю.А. Предварительная модель распространения тепла в системе барьеров геологического хранилища
- Коваленко Г.Д., Витько В.И., Хабарова А.В., Карташев В.В., Г.В. Гутков, Левенец В.В. Оценивание экологического риска выбросов летучей золы и ее составляющих Змиевской ТЭС с учетом фракционного состава
- Мазуренко А.С., Скалозубов В.И., Пирковский Д.С., Чулкин О.А., Чжоу Хуиной Анализ применимости результатов экспериментальных исследований гидродинамики к насосным системам тепловых и ядерных энергоустановок
- Протасов А.А., Силаева А.А., Новоселова Т.Н., Громова Ю.Ф., Степанова Т.И. Гидробиологический режим техногенного водоема в зоне, прилегающей к Хмельницкой АЭС
- Протасов А.А., Цыбульский А.И. Особенности формирования водной и околоводной растительности в водоеме-охладителе Хмельницкой АЭС в условиях нестабильного режима уровня воды
- Стельмах Д.А., Кучинський В.К., Платоненко А.М., Шумилова Л.Є. Перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему з урахуванням створення зони спеціального промислового використання

2.2. Нові надходження до бази НДДКР УкрІНТЕІ

34.35 Екологія

1. Функціонування мікробіоти ґрунту за дії гербіцидів /Дис. к.б.н. Бровко Ірина Степанівна /0417U003805. Київ,-2017.-155с.
2. Алелопатичні особливості рослин видів роду *Lavandula L.* в умовах Лісостепу України /Дис. к.б.н. Юношева Олена Петрівна /0417U003905. Київ,-2017.-166с.
3. Полезахисні лісосмуги як резервати різноманіття судинних рослин (Tracheophyta) та птахів (Aves) у Північному Степу Правобережжя України /Дис. к.б.н. Петрович Олеся Зіновіївна /0417U004310. Київ,-2017.-198с.
4. Екологічні основи функціонування мікробіоценозів ґрунту агроєкосистем в умовах змін клімату /Дис. д.с.-г.н. Дем'янюк Олена Сергіївна /0517U000642. Київ,-2017.-439с.

5. Екологічні основи збалансованого використання ресурсів водних екосистем басейну Прип'яті /Дис. д.с.-г.н. Гроховська Юлія Романівна /0517U000704. Київ,-2017.-360с.

6. Провести оцінку токсичності зворотних вод за допомогою методів біотестування /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Крот Юрій Григорович /Заключний звіт. 0217U001990. Київ.-2016-16с.

7. Вивчити вплив препаратів сільськогосподарського призначення на гідробіонтів /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Крот Юрій Григорович /Заключний звіт. 0217U001991. Київ.-2016-32с.

8. Оцінка токсичності препарату "Інспектор, ВГ" на гідробіонтах /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Крот Юрій Григорович /Заключний звіт. 0217U001992. Київ.-2016-25с.

9. Оцінка токсичності препарату "ЕСПАДА, КС" на гідробіонтах /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Крот Юрій Григорович /Заключний звіт. 0217U001993. Київ.-2016-24с.

10. Натурні екологічні дослідження водної системи масиву Конча-Заспа /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Тімченко Володимир Михайлович /Заключний звіт. 0217U003986. Київ.-2017-66с.

11. Оцінка структури та динаміки фіторізноманіття як основа кліматогенних змін екосистем Прут-Дністровського межиріччя /Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. Керівник роботи Дідух Яків Петрович /Заключний звіт. 0217U004988. Київ.-2017-68с.

12. Проведення науково-дослідних робіт якості води водойми-охолоджувача і стічних вод та виконання гідробіологічних спостережень /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Силаєва Анжеліка Алімівна /Заключний звіт. 0217U006823. Київ.-2017-61с.

13. Вдосконалити методи вирощування цьоголіток корокових риб в умовах ставкового господарства та підвищити рибопродуктивність водойм /Інститут гідробіології НАН України. Керівник роботи Потрохов Олександр Спиридонович /Заключний звіт. 0217U006824. Київ.-2017-51с.

44.39 Вітроенергетика

14. Режим роботи автономної вітроелектричної установки з асинхронним генератором в метеорологічних умовах Еквадору /Дис. к.т.н. Сандовал Зархі Карлос Роландо /0417U004368. Київ,-2017.-134с.

44.41 Пряме перетворення енергії

15. Електрохімічне формування корозійно- і механічностійких мультишарових покриттів, каталітично активних наноструктурних матеріалів для потреб машинобудування та альтернативної енергетики /Національний технічний університет

"Харківський політехнічний інститут". Керівник роботи Майзеліс Антоніна Олександрівна /Проміжний звіт. 0217U001899. Харків.-2017-71с.

16. Прикладні рішення комплексного активного впливу на втрати електроенергії та її якості у розподільчих електромережах України /Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут". Керівник роботи Левон Олена Олександрівна /Проміжний звіт. 0217U001900. Харків.-2017-61с.

87.21 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ

17. Екотоксикологічна та біоіндикаційна оцінка стану урбосистеми міста Мелітополь /Дис. к.б.н. Йоркіна Надія Володимирівна /0417U003773. Київ,-2017.-194с.

18. Антропоцентричні аспекти управління екологічною безпекою техногенно навантаженого регіону /Дис. к.т.н. Ригас Тетяна Євгенівна /0417U004416. Кременчук,-2017.-216с.

19. Розробка системи моніторингу атмосферного повітря урбосистем із застосуванням пересувних екологічних лабораторій /Дис. к.т.н. Маренич Андрій Вікторович /0417U004417. Кременчук,-2017.-214с.

20. Удосконалення екологічно безпечного абсорбційно-електрохімічного методу очищення повітря від сірководню /Дис. к.т.н. Пацурковський Павло Анатолійович /0417U004452. Кременчук,-2017.-182с.

21. Оцінка гідрофізичних характеристик морських вод України у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Диханов Юрій Михайлович /Заключний звіт. 0217U001901. Одеса.-2016-83с.

22. Оцінка гідрохімічного режиму та характеристик забруднення морського середовища України небезпечними речовинами у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Деньга Юрій Михайлович /Заклучний звіт. 0217U001902. Одеса.-2016-78с.

23. Оцінка та діагноз евтрофікації морських шельфових вод України та її негативних наслідків у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Український Володимир Васильович /Заклучний звіт. 0217U001903. Одеса.-2016-94с.

24. Класифікація типів оселищ фотичної зони північно-західної частини Чорного моря згідно вимог системи класифікації оселищ Європейського Союзу EUNIS /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Дикий Євген Олександрович /Заклучний звіт. 0217U001904. Одеса.-2016-89с.

25. Оцінка та діагноз стану біоценозів та біорізноманіття морських екосистем України у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Ковалишина Світлана Петрівна /Заклучний звіт. 0217U001905. Одеса.-2016-118с.

26. Оцінка якості морського довкілля у 2016 році методами біотестування та біоіндикації /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Красота Людмила Леозорівна /Заклучний звіт. 0217U001906. Одеса.-2016-133с.

27. Оцінка стану чорноморських популяцій морських ссавців у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Савенко Оксана Валеріївна /Заключний звіт. 0217U001907. Одеса.-2016-71с.

28. Оцінка процесів реседиментації в окремих районах Чорного моря у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Золотарьов Георгій Георгійович /Заключний звіт. 0217U001908. Одеса.-2016-59с.

29. Комплексна оцінка впливу природних та антропогенних факторів на стан морського середовища України у 2016 році /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Коморін Віктор Миколайович /Заключний звіт. 0217U001909. Одеса.-2016-77с.

30. Підготовка розділу до Національної доповіді України: оцінка стану екосистеми Чорного та Азовського морів у 2015 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Орлова Ірина Георгіївна /Заключний звіт. 0217U001910. Одеса.-2016-59с.

31. Аналіз та розроблення методологічних основ та інформаційної бази для визначення інтегрального показника екологічного стану морських вод України /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Павленко Микола Юхимович /Заключний звіт. 0217U001911. Одеса.-2016-110с.

32. Аналіз сучасного стану та проблем раціонального використання природно-ресурсного потенціалу у приморських регіонах /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Шурда Ксенія Едуардівна /Заключний звіт. 0217U001912. Одеса.-2016-144с.

33. Оцінка стану біоценозів ботанічного заказнику загальнодержавного значення "Філофорне поле Зернова" /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Дикий Євген Олександрович /Заключний звіт. 0217U001913. Одеса.-2016-52с.

34. Оцінка загроз цінним морським природним комплексам Азово-Чорноморського регіону, зокрема акваторіям вже включеним до складу природно-заповідного фонду України /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Трет'як Ірина Петрівна /Заключний звіт. 0217U001914. Одеса.-2016-128с.

35. Оцінка сучасного стану нормативного - правового забезпечення та стану існуючої мережі морських охоронних природних територій в Чорноморському регіоні /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Савіних -Пальцева Любов Володимирівна /Заключний звіт. 0217U001915. Одеса.-2016-86с.

36. Аналіз мінливості гідрологічних та метеорологічних показників в межах морської акваторії, що прилягає до західної частини Антарктичного півострова /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Попов Юрій Іванович /Заключний звіт. 0217U001916. Одеса.-2016-28с.

37. Розробка пропозицій щодо організацій морського району особливого управління в морі Уеддела /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Дикий Євген Олександрович /Заключний звіт. 0217U001917. Одеса.-2016-44с.

38. Наукове забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України з моніторингу та оцінки стану забруднення морського середовища у 2015 році /Науково-

дослідна установа "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Коморін Віктор Миколайович /Заключний звіт. 0217U001918. Одеса.-2017-94с.

39. Наукове забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України стосовно збереження біорізноманіття та відновлення живих ресурсів моря у 2015 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Дикий Євген Олександрович /Заключний звіт. 0217U001919. Одеса.-2016-89с.

40. Еколого-інформаційне забезпечення морської стратегії України у 2016 р /НДУ "Український науковий центр екології моря". Керівник роботи Український Володимир Васильович /Заключний звіт. 0217U001920. Одеса.-2016-88с.

41. Хіміко-екологічні характеристики технологічних процесів обробки металів, техногенних вторинних мінеральних ресурсів і ґрунтів України /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. Керівник роботи Хоботова Еліна Боисівна /Заключний звіт. 0217U001933. Харків.-2017-40с.

42. Аналіз сучасного стану і комплексний підхід до вирішення проблем екологічної безпеки при функціонуванні транспортного комплексу України /Харківський національний автомобільно-дорожній університет. Керівник роботи Гриценко Анатолій Володимирович /Заключний звіт. 0217U001939. Харків.-2017-150с.

43. Організація та візуалізація даних досліджень біоти та рельєфу дна акваторій поблизу антарктичної станції "Академік Вернадський" із застосуванням ГІС та веб-технологій /Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Керівник роботи Сінна Олена Іванівна Глущенко Ольга Вікторівна /Проміжний звіт. 0217U001979. Харків.-2017-36с.

44. Рекомендації щодо стратегічних напрямів оптимізації використання природно-ресурсного потенціалу агросфери та забезпечення екобезпечного розвитку сільських територій /Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України. Керівник роботи Сидорук Борис Орестович /Заключний звіт. 0217U001997. Тернопіль.-2017-35с.

45. Дослідження хімічного та мінералогічного складу виробничих відходів /Шосткинський інститут Сумського державного університету. Керівник роботи Павленко Оксана В'ячеславівна /Проміжний звіт. 0217U002762. Шостка.-2014-17с.

46. Дослідження можливості модифікації або синтезу сорбентів та каталізаторів на базі відходів виробництва /Шосткинський інститут Сумського державного університету. Керівник роботи Павленко Оксана В'ячеславівна /Проміжний звіт. 0217U002763. Шостка.-2015-21с.

47. Перевірка сорбційних та каталітичних властивостей отриманих реагентів, вивчення сфери застосування з метою зменшення техногенного навантаження на довкілля /Шосткинський інститут Сумського державного університету. Керівник роботи Павленко Оксана В'ячеславівна /Заключний звіт. 0217U002764. Шостка.-2016-17с.

48. Методичні рекомендації оцінки фіто-, зооінвазійності /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України. Керівник роботи Коніщук Василь Васильович /Заключний звіт. 0217U002778. Київ.-2017-36с.

49. Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема, виготовлення та встановлення на місцевості знаків та нанесення на відповідні планово-картографічні матеріали меж водно-болотного угіддя міжнародного значення "Затока Білосарайська та коса Білосарайська" на території НПП "Меотида" /Державний заклад "Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління". Керівник роботи Мілехін Петро Опанасович /Заключний звіт. 0217U003923. Київ.-2017-74с.

50. Визначення вмісту забруднюючих речовин у пробах поверхневих та підземних вод для забезпечення участі громадськості у процесі контролю за діяльністю щодо будівництва та експлуатації промислового комплексу "Звіривницька ферма з розведення норки" на території Шульгівської сільської ради Петриківського району Дніпропетровської області /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Керівник роботи Сорока Максим Леонідович /Заключний звіт. 0217U004880. Дніпро.-2016-32с.

51. Дослідження шляхів утилізації опалого листя у виробництві будівельних матеріалів та композицій /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Керівник роботи Сорока Максим Леонідович /Заключний звіт. 0217U004881. Дніпро.-2017-27с.

52. Визначення кількісних характеристик вмісту та оцінка залишкових концентрацій забруднюючих речовин у ґрунті, знятому в наслідок ліквідації аварійного розливу сирої нафти на місці транспортної події по станції Городище /Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Керівник роботи Сорока Максим Леонідович /Заключний звіт. 0217U004882. Дніпро.-2017-32с.

53. Розроблення плазмохімічної установки для очищення трапних вод АЕС /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України". Керівник роботи Забулонов Юрій Леонідович /Заключний звіт. 0217U004888. Київ.-2017-32с.

54. Розробка технологій та установки очищення трапних вод від органічних та радіоактивних забруднень /Державна установа "Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України". Керівник роботи Забулонов Юрій Леонідович /Заключний звіт. 0217U004889. Київ.-2017-91с.

55. Комплексні біоекологічні дослідження природних екосистем Луганського природного заповідника як основа збереження, відтворення та моніторингу біорізноманіття сходу України /Луганський природний заповідник. Керівник роботи Мороз Вадим Анатолійович /Заключний звіт. 0217U004976. Луганськ.-2016-185с.

56. Роль мікорізостворюючих грибів в кореновому надходженні трансуранових елементів /Інститут ядерних досліджень НАН України. Керівник роботи Желтоножський Віктор Олександрович /Проміжний звіт. 0217U004979. Київ.-2017-24с.

57. Роль мікорізостворюючих грибів в кореновому надходженні трансуранових елементів /Інститут ядерних досліджень НАН України. Керівник роботи Желтоножський Віктор Олександрович /Заключний звіт. 0217U004980. Київ.-2017-29с.

58. Літопис природи том 7 /Національний природний парк "Бузький Гард". Керівник роботи Артамонов Владислав Альбертович /Заключний звіт. 0217U006560. Миколаїв.-2016-310с.

59. Моделювання формування і розповсюдження глибинних вод в морі Веддела та дослідження впливу геомагнітної активності на атмосферні процеси тропосфери над Антарктичним півостровом /Інститут проблем математичних машин і систем НАН України. Керівник роботи Мадерич Володимир Станіславович /Проміжний звіт. 0217U006569. Київ.-2017-8с.

60. Нормативно-правове забезпечення розвитку сільських територій в контексті євроінтеграційних процесів (науково-методичні рекомендації) /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України. Керівник роботи Палапа Надія Василівна /Заключний звіт. 0217U006808. Київ.-2017-37с.

53.01.94.19 Очищення стічних вод

61. Очищення концентрованих стічних вод гальванічного виробництва у комбінованій системі /Дис. к.т.н. Кирилюк Світлана Володимирівна /0417U004456. Київ,-2017.-208с.

68.01.94 Охорона довкілля в сільському господарстві

62. Вплив поливних вод на екологічний стан ґрунту та урожайність культур /Дис. к.с.-г.н. Дементьєва Ольга Іванівна /0417U003901. Київ,-2017.-222с.

63. Методичні рекомендації з ведення овочівництва на радіоактивно забруднених територіях Українського Полісся у віддалений період після Чорнобильської аварії /Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України. Керівник роботи Ландін Володимир Петрович /Заклучний звіт. 0217U002772. Київ.-2017-35с.

70.03.07 Екологія водних об'єктів

64. Розробка моделі водогосподарського балансу української частини районів басейнів річок Дунай, Західний Буг та суббасейну річки Десна. Верифікація та адаптація водогосподарських балансів української частини районів басейнів річок Дон, Дністер, району басейну річки Південний Буг та суббасейну річки Прип'ять до вимог нормативно-правових актів Мінприроди /Вінницький національний технічний університет. Керівник роботи Мокін Віталій Борисович /Заклучний звіт. 0217U002783. Київ.-2017-108с.

65. Моделювання формування і розповсюдження глибинних вод в морі Веддела та дослідження впливу геомагнітної активності на атмосферні процеси тропосфери над Антарктичним півостровом /Інститут проблем математичних машин і систем НАН України. Керівник роботи Мадерич Володимир Станіславович /Проміжний звіт. 0217U006569. Київ.-2017-8с.

2.3. Нові нормативні документи зі стандартизації

2.3.1. Наказом національного органу стандартизації Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 05 вересня 2017 р. № 264 "Про перенесення терміну скасування національних нормативних документів" перенесено термін скасування з 01 жовтня 2017

року на 01 липня 2018 року ряду національних нормативних документів, прийнятих методом підтвердження, зокрема:

ДСТУ EN 1093-2:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 2. Метод мічених атомів для вимірювання інтенсивності емісії певного забруднювача

ДСТУ EN 1093-3:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 3. Стендовий метод вимірювання інтенсивності емісії певного забруднювача

ДСТУ EN 1093-4:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 4. Метод мічених атомів для визначення ефективності очищення повітря вихлопною системою

ДСТУ EN 1093-6:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 6. Ефективність розділення за масою для систем з безканальним виходом

ДСТУ EN 1093-7:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 7. Ефективність розділення за масою для систем з виходом через канал

ДСТУ EN 1093-8:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 8. Стендовий метод контролювання концентрації забруднювача

ДСТУ EN 1093-9:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 9. Камерний метод контролювання концентрації забруднювача

ДСТУ EN 1093-11:2014 Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 11. Коефіцієнт очищення

2.3.2. Наказом національного органу стандартизації Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 11 вересня 2017 р. № 274 *"Про поновлення чинності національних нормативних документів та перенесення терміну скасування чинності національних нормативних документів"* поновлено чинність з 12 вересня 2017 року до 01 липня 2018 року ряду національних нормативних документів, прийнятих методом підтвердження, зокрема:

ДСТУ EN ISO 19932-1:2014 Устаткування для захисту рослин. Обприскувачі ранцеві. Частина 1. Вимоги щодо безпеки та екологічні вимоги

2.3.3. Наказом національного органу стандартизації Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 15 вересня 2017 р. № 281 *"Про перенесення терміну надання чинності національних нормативних документів"* перенесено термін надання чинності з 01 жовтня 2017 року на 01 липня 2018 року ряду національних нормативних документів, прийнятих методом перекладу, зокрема:

ДСТУ EN 474-11:2016 (EN 474-11:2006 + A1:2008, IDT) Землерийні машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 11. Вимоги до ущільнювачів ґрунту і смітєвих звалищ – На заміну ДСТУ EN 474-11:2014

ДСТУ EN 1093-2:2016 (EN 1093-2:2006 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 2. Метод мічених атомів для вимірювання інтенсивності емісії певного забруднювача – На заміну ДСТУ EN 1093-2:2014

ДСТУ EN 1093-3:2016 (EN 1093-3:2006 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 3. Стендовий метод вимірювання інтенсивності емісії певного забруднювача – На заміну ДСТУ EN 1093-3:2014

ДСТУ EN 1093-4:2016 (EN 1093-4:1996 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 4. Метод мічених атомів для визначення ефективності очищення повітря вихлопною системою – На заміну ДСТУ EN 1093-4:2014

ДСТУ EN 1093-6:2016 (EN 1093-6:1998 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 6. Ефективність розділення за масою для систем з безканальним виходом – На заміну ДСТУ EN 1093-6:2014

ДСТУ EN 1093-7:2016 (EN 1093-7:1998 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 7. Ефективність розділення за масою для систем з виходом через канал – На заміну ДСТУ EN 1093-7:2014

ДСТУ EN 1093-8:2016 (EN 1093-8:1998 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 8. Стендовий метод контролювання концентрації забруднювача – На заміну ДСТУ EN 1093-8:2014

ДСТУ EN 1093-9:2016 (EN 1093-9:1998 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 9. Камерний метод контролювання концентрації забруднювача – На заміну ДСТУ EN 1093-9:2014

ДСТУ EN 1093-11:2016 (EN 1093-11:2001 + A1:2008, IDT) Безпечність машин. Оцінювання вмісту в повітрі шкідливих речовин. Частина 11. Коефіцієнт очищення – На заміну ДСТУ EN 1093-11:2014

2.3.4. Наказом національного органу стандартизації Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 25 вересня 2017 р. № 300 *"Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з європейськими нормативними документами, скасування національних нормативних документів та поправки до національного нормативного документа"* прийнято національні нормативні документи, гармонізовані з європейськими нормативними документами, методом перекладу з наданням чинності з 01 січня 2019 року, зокрема:

ДСТУ EN 50121-2:2017 (EN 50121-2:2015, IDT) Залізничний транспорт. Електромагнітна сумісність. Частина 2. Емісія завад від залізничної системи в довкілля

ДСТУ EN 50290-4-1:2017 (EN 50290-4-1:2014, IDT) Кабелі зв'язку. Частина 4-1. Загальні положення щодо застосування кабелів. Умови навколишнього середовища й аспекти безпеки – На заміну ДСТУ EN 50290-4-1:2016

ДСТУ EN 55011:2017 (EN 55011:2016, IDT) Обладнання промислове, наукове та медичне. Характеристики радіочастотних завад. Норми та методи вимірювання

Цим же наказом з 01 січня 2019 року скасовано чинність ряду національних нормативних документів, зокрема:

ДСТУ EN 50290-4-1:2016 Кабелі зв'язку. Частина 4-1. Загальні положення щодо застосування кабелів. Умови навколишнього середовища й аспекти безпеки (EN 50290-4-1:2014, IDT)

2.3.5. Наказом національного органу стандартизації Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 13 жовтня 2017 р. № 317 *"Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з європейськими та міжнародними нормативними документами, національного нормативного документа та скасування національного нормативного документа"* прийнято національні нормативні документи, гармонізовані з міжнародними та європейськими нормативними документами, методом перекладу з наданням чинності з 01 червня 2018 року:

ДСТУ ISO/IEC 13273-1:2017 (ISO/IEC 13273-1:2015, IDT) Енергоефективність і поновлювані джерела енергії. Загальна міжнародна термінологія. Частина 1. Енергоефективність

ДСТУ ISO/IEC 13273-2:2017 (ISO/IEC 13273-2:2015, IDT) Енергоефективність і поновлювані джерела енергії. Загальна міжнародна термінологія. Частина 2. Поновлювані джерела енергії

ДСТУ EN 15900:2017 (EN 15900:2010, IDT) Послуги у сфері енергетичної ефективності
Терміни, визначення понять та вимоги

ДСТУ EN 16231:2017 (EN 16231:2012, IDT) Методологія бенчмаркінгу енергетичної ефективності

ДСТУ ISO 17741:2017 (ISO 17741:2016, IDT) Загальні технічні правила вимірювання, розрахунку та верифікації обсягів енергозбереження в проектах

ДСТУ ISO 17742:2017 (ISO 17742:2015, IDT) Розрахунок енергоефективності та обсягів енергозбереження для країн, регіонів і міст

ДСТУ ISO 17743:2017 (ISO 17743:2016, IDT) Енергозбереження. Визначення методологічної основи розрахунку та звітності щодо обсягів енергозбереження

Цим наказом прийнято національний нормативний документ, з наданням чинності з 01 червня 2018 року:

ДСТУ 8733:2017 Атомна енергетика. Терміни та визначення понять – Вперше

2.3.6. Наказом національного органу стандартизації Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 26 жовтня 2017 р. № 334 *"Про перенесення терміну скасування чинності в Україні міждержавних нормативних документів"* перенесено термін скасування чинності в Україні з 01 січня 2017 року на 01 січня 2019 року ряду міждержавних нормативних документів, зокрема:

ГОСТ 17.4.1.02–83 Охрана природы. Почвы. Классификация химических веществ для контроля загрязнения

ГОСТ 17.4.2.01–81 Охрана природы. Почвы. Номенклатура показателей санитарного состояния

ГОСТ 17.4.2.02–83 Охрана природы. Почвы. Номенклатура показателей пригодности нарушенного плодородного слоя почв для землевания

ГОСТ 17.4.2.03–86 Охрана природы. Почвы. Паспорт почв

ГОСТ 17.4.3.01–83 Охрана природы. Почвы. Общие требования к отбору проб

ГОСТ 17.4.3.02–85 Охрана природы. Почвы. Требования к охране плодородного слоя почвы при производстве земляных работ

ГОСТ 17.4.3.03–85 Охрана природы. Почвы. Общие требования к методам определения загрязняющих веществ

ГОСТ 17.4.3.06–86 Охрана природы. Почвы. Общие требования к классификации почв по влиянию на них химических загрязняющих веществ

ГОСТ 17.4.4.02–84 Охрана природы. Почвы. Метод отбора и подготовки проб для химического, бактериологического, гельминтологического анализа

ГОСТ 17.5.1.06–84 Охрана природы. Земли. Классификация малопродуктивных угодий для землевания

ГОСТ 17.5.3.01–78 Охрана природы. Земли. Состав и размер зеленых зон городов

ГОСТ 17.5.3.05–84 Охрана природы. Рекультивация земель. Общие требования к землеванию

ГОСТ 17.5.3.06–85 Охрана природы. Земли. Требования к определению норм снятия плодородного слоя почвы при производстве земляных работ

ГОСТ 27593–88 Почвы. Термины и определения

ГОСТ 27894.1–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения гидролитической кислотности

ГОСТ 27894.2–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения емкости поглощения торфом аммиака

ГОСТ 27894.5–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Методы определения подвижных форм фосфора

ГОСТ 27894.6–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения подвижных форм калия

ГОСТ 27894.7–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Методы определения подвижных форм железа

ГОСТ 27894.8–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения хлора

ГОСТ 27894.9–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения содержания водорастворимых солей

ГОСТ 27894.10–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения обменного кальция и обменного магния

ГОСТ 27894.11–88 Торф и продукты его переработки для сельского хозяйства. Метод определения суммарного содержания карбонатов кальция и магния в торфотуфах и торфах омергелеванных

3. ЗАКОНОДАВЧІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ЄС З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЇ

3.1 Законодавство ЄС з питань екології

[Неофіційний переклад]

- **Виконавче Рішення Комісії (ЄС) 2017/2333 від 13 грудня 2017 р. Що визначає кількісні обмеження та розподіл квот на речовини, контрольовані згідно з Регламентом (ЄС) № 1005/2009 Європейського Парламенту та Ради про речовини, що руйнують озоновий шар, на період 1 січня – 31 грудня 2018 р. (Повідомлення до документу С (2017) 8317)**
Посилання: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1454052688504&uri=CELEX:32017D2333>
- **Регламент Комісії (ЄС) 2017/2010 від 9 листопада 2017 р. Про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 1099/2008 Європейського Парламенту та Ради зі статистики енергетики щодо оновлень для річної та щомісячної статистики енергетики (Текст відповідає вимогам ЕЕА)**
Посилання: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1454052688504&uri=CELEX:32017R2010>
- **Виконавчий Регламент Комісії (ЄС) 2017/1984 від 24 жовтня 2017 року, яке відповідно до Регламенту (ЄС) № 517/2014 Європейського Парламенту та Ради щодо фторованих парникових газів визначає контрольні значення за період з 1 січня 2018 року по 31 грудня 2020 року для кожного виробника або імпортера, який законно розмістив на ринку фторвуглеводні з 1 січня 2015 року, відповідно до цього Регламенту (повідомлення відповідно до документу С (2017) 7080)**
Посилання: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1454052688504&uri=CELEX:32017D1984>
- **Постанова Комісії (ЄС) 2017/1941 від 24 жовтня 2017 р. Про внесення змін до Додатку II до Регламенту (ЄС) № 66/2010 Європейського Парламенту та Ради щодо екологічного маркування ЄС (Текст відповідає вимогам ЕЕ)**
Посилання: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1454052688504&uri=CELEX:32017R1941>

3.2 Інформаційні матеріали ЄС з питань екології

[Неофіційний переклад]

- **Інвестиції в дослідження та інновації відкривають потенціал морів та океанів на шляху стійкого розвитку.** Цей звіт демонструє, як результати останніх досліджень та інновацій у рамках фінансованих Європейським Союзом проектів сприяють вирішенню чотирьох політичних завдань, пов'язаних з екологічною економікою ЄС: міжнародне співробітництво в Атлантичному океані; ефективне використання морського простору; стійке та безпечне виробництво морських продуктів/забезпечення світу продовольством; здорові морські та прибережні середовища.

Сьома рамкова програма ЄС з досліджень та розробок (FP7) та програма Горизонт 2020 фінансують понад 1200 проектів, пов'язаних із блакитною економікою, з яких понад 40 аналізуються в контексті чотирьох обраних політичних завдань. На підставі їх результатів пропонується сім ключових рекомендацій щодо політики сильної європейської економіки.

Зведена інфографіка за документом доступна за посиланням:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/p4p_infographic-bluegrowth.pdf.

Документ доступний в форматі англomовного pdf-файлу за посиланням:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/bluegrowth_p4p-report_2017.pdf.

- **Підписанти Угоди мерів в області клімату та енергетики можуть знайти цілу добірку надихаючих прикладів успішних проектів у сфері клімату та енергетики в новій публікації історій успіху зі всієї Європи.**

Ці історії проектів, які надають громадянам доступ до надійних, стійких і доступних джерел енергії, можуть служити прикладами для наслідування. Вони поділені на три розділи: нові інвестиційні можливості через фінансування ЄС; впровадження інноваційних схем фінансування; підтримка ініціатив самих громадян.

Угода мерів – це флагманська ініціатива ЄС, покликана скоротити викиди CO₂ як мінімум на 20% до 2020 року. Вона допомагає муніципалітетам готувати і впроваджувати свої Плани дій зі сталого енергетичного розвитку, скорочувати ступінь залежності від викопного палива, підвищувати безпеку енергопостачань, а також більш активно брати участь і вносити свій вклад в пом'якшення наслідків зміни клімату.

З англomовною версією публікації у вигляді pdf-файлу можна ознайомитись за посиланням: http://www.covenantofmayors.eu/IMG/pdf/TL_financement_web.pdf.

- **Комісія *The Lancet* з питань забруднення навколишнього середовища та здоров'я враховує повні медичні та економічні витрати на забруднення повітря, води та ґрунту.** Користуючись аналізом існуючих та нових даних, Комісія виявляє серйозний і недоотриманий в результаті забруднення внесок у глобальний тягар захворюваності. Розкриває економічні витрати на забруднення для країн з низьким та середнім рівнем доходу. Комісія інформує ключових осіб, які приймають рішення, про те, яке забруднення впливає на здоров'я та економічний розвиток, а також про доступні економічно вигідні рішення та стратегії боротьби із забрудненням.

Забруднення є найбільшою екологічною причиною захворювань і смертності в сучасному світі. Кожна шоста передчасна смерть у світі викликана забрудненням навколишнього середовища, повідомив 20 жовтня 2017 року науковий журнал *The Lancet* з посиланням на результати дослідження, проведеного низкою міжнародних та неурядових організацій. У 2015 році від хвороб, що були викликані забрудненням довкілля, померли 9 мільйонів людей. Це втричі більше, ніж від СНІДу, туберкульозу

і малярії разом узятих і в 15 разів більше, ніж в результаті воєн, терактів та інших форм насильства.

Особливо серйозні наслідки для здоров'я людини має забруднення повітря промисловими або автомобільними газами, а всередині приміщень – шкідливими речовинами, що виникають в результаті згорання дерева або вугілля при опаленні або приготуванні їжі. За даними дослідження, забруднення повітря стало причиною передчасної смерті 6,5 мільйонів людей у всьому світі, які померли від захворювань серця, інсультів, раку легенів чи інших легеневих хвороб. Забруднення води стало причиною смерті близько 1,8 мільйона осіб, а отруйні та канцерогенні речовин на робочих місцях убили до 800 тисяч людей.

Найбільша кількість випадків передчасної смерті в результаті забруднення навколишнього середовища (92%) припадає на країни з низьким і середнім рівнем доходів. У державах, де активно розвивається промисловість, таких як Китай, Індія, Пакистан або Кенія, забруднення довкілля є причиною передчасної смерті кожної четвертої людини.

Детальніше про ключові показники можна дізнатись за посиланнями:

http://www.thelancet.com/commissions/pollution-and-health?dgcid=twitter_pollution-comm17&dgcid=TheLancetTwitter_social_lancet&sf123013012=1 та <http://p.dw.com/p/2mEOV>

3.3 Європейська стандартизація в екологічній сфері

- **25 вересня 2015 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй ухвалила 17 цілей сталого розвитку — програму дій щодо сталого розвитку до 2030 р. — це набір цілей для подолання бідності, захисту планети та забезпечення процвітання для всіх. Ці прагнення відзеркалено в стандарті ISO 26000, принципи соціальної відповідальності безпосередньо сприяють досягненню цих цілей.**

Стандарт ISO розроблено навколо статей і основних тем, які визначають, як організації мають підходити до соціальних, економічних і екологічних питань. Вони допомагають організаціям розуміти, аналізувати та вирішувати проблеми соціальної відповідальності, визначаючи пріоритети діяльності та інтегруючи відповідальну поведінку через організацію та її зв'язки.

За сім років існування ISO 26000 довів, що це сила, на яку потрібно зважати, й став джерелом натхнення для інших стандартів. До них належать системи ISO 37001 для боротьби з хабарництвом, призначені створити культуру чесності, прозорості та цілісності в організаціях, або нещодавно опубліковані стандарти ISO 20400 щодо закупівель, які повністю відповідають ISO 26000. озробляють нові проекти, зокрема Міжнародна угода IWA 26, спрямована на допомогу організаціям в інтеграції принципів соціальної відповідальності ISO 26000 з іншими стандартами систем управління ISO.

Менше ніж за десять років, як засвідчує Стаффан Седерберг, «ISO 26000 привів до комплекснішого мислення, зокрема за таким документом, як настанови ISO Guide 82, який допоможе авторам стандартів вирішувати проблеми сталості в стандартах. Це не лише допомогло зробити світ сталішим і соціально відповідальнішим, він дійсно зробив стандартизацію кроком вперед на цій арені».

- **Новий стандарт ISO допоможе менеджерам у глобальних і національних масштабах визначити кращі методи боротьби з деградацією та спустошенням земель. Нещодавно виданий ISO 14055-1:2017 "Екологічне управління. Настанови щодо ефективних методів боротьби з деградацією земель і опустеленням. Частина 1. Ефективна структура методів" надають рекомендації щодо розвитку**

ефективних методів боротьби з деградацією земель та опустеленням у безплідних та посушливих областях.

Стандарт посиляється на заходи або втручання, зроблені з метою запобігання або зменшення деградації земель, або, де земля вже погіршена, допомоги в її оновленні з метою поліпшення продуктивності та відновлення екосистеми.

Оскільки управління нашими земельними ресурсами безпосередньо позначається на засобах існування людей та їхньому здоров'ї, стандарт порушує різні теми, які треба розглядати, вибираючи ефективні методи, такі, наприклад, як відношення до прав людини, лісове управління і сільськогосподарські методи, умови клімату та промислові заходи тощо.

ISO 14055-1 слугуватиме корисним інструментом для менеджерів управління земельними ресурсами, користувачів, технічних експертів, приватних і громадських організацій, а також і для політичних діячів, залучених до справи управління сухопутними ресурсами, для екологічних, економічних або соціальних цілей. Це відстоює фундаментальні зміни поведінки в напрямку до ефективнішого використання землі та має намір доповнити й підтримувати дії Угоди Організації Об'єднаних Націй щодо боротьби з опустеленням (UNCCD).

ISO 14055-1 та його доповнення, майбутній ISO/TR 14055-2, який міститиме регіональні додатки до принципів, викладених у частині 1, допомагатиме досягти Цілі 15 Сталого розвитку ООН щодо захисту, реставрації та ефективного управління земельними ресурсами екосистеми.

- **Стандарти CENELEC щодо електромагнітних полів для захисту людей.** Протягом останніх десятиріч завдяки досягненню технології, вплив електромагнітних полів на людину (ЕМП) значно збільшився. Цей вплив надходить з різних джерел (мобільні телефони, антени тощо), і в повсякденному житті він діє постійно.

Технічний комітет CENELEC 106X "Електромагнітні поля в навколишньому середовищі людини" активно працював у цьому напрямку. Нещодавно експерти цього комітету підготували й опублікували серію з восьми стандартів для вимірювання й обмеження негативного впливу електромагнітних полів продукції на людей. Чотири з цих стандартів опубліковано на початку жовтня, а інші чотири опубліковано на початку листопада 2017 року.

У цій досить складній сфері сучасні стандарти, що посиляються на встановлені міжнародні межі безпеки, захищають користувачів обладнання й дають можливість виробникам бути впевненими, що їхня продукція безпечна та відповідає вимогам європейських директив про продукти.

Два нових опублікованих стандарти стосуються мобільних телефонів, які використовують на рівні голови та поблизу тіла. Два інших стандарти адресовано базовим станціям мобільних телефонів та один стандарт стосується RFID-обладнання й засобів проти викрадення (автомобілів). Інші три нових стандарти є загальними й разом забезпечують концептуальну базу для охоплення будь-якої продукції, на яку немає власного спеціального стандарту.

Важливо зазначити, що ці стандарти вперше вимагають, щоб продукти було перевірено в обґрунтовано передбачуваних умовах використання та охоплювали продукти, які використовують як професійно, так і для широкого загалу.

Публікація цих восьми стандартів щодо електромагнітного поля є значним прогресом у цьому секторі для захисту користувачів від шкідливого впливу електромагнітних полів.

Для отримання додаткової інформації про ці стандарти та/або роботи TC 106X CENELEC, будь ласка, зв'яжіться з cvigneron@cencenelec.eu.

- **5 листопада в Бонні відбулася Конференція ООН з питань зміни клімату (COP 23), під час якої обговорювали рішення, необхідні для подолання глобального**

потепління та які спрямовуватимуть світ на шлях безпеки, процвітання та розвитку. Метою цієї міжнародної конференції, яка пройшла через два роки після прийняття Паризької угоди про зміну клімату, стало об'єднання міст, держав, регіонів, територій, бізнесу та громадянського суспільства для підтримки національних планів дій щодо клімату, узгоджених на міжнародному рівні цільових температурних показників та перспективнішої мети, порядку денного для сталого розвитку 2030 р. Близько 20 країн-лідерів взяли участь у пошуку шляхів подолання труднощів, побудови консенсусу та початку нових проектів для благополуччя суспільства.

У контексті цієї конференції високого рівня 9 листопада в павільйоні ЄС відбувся спільний захід CEN і CENELEC, Міжнародної організації з стандартизації (ISO) та Міжнародного форуму з акредитації (IAF), де представлено результати проведеної роботи, пов'язаної з адаптаціями до змін клімату.

CEN та CENELEC інтенсивно працюють над адаптацією до змін клімату з 2013 року, після публікації Європейської стратегії адаптації до змін клімату, в якій стандарти згадують як цінні інструменти, що можуть сприяти вирішенню наслідків зміни клімату.

Цей захід надав загальний огляд європейської політики на зміни клімату й того, як європейські організації стандартизації сприяють реалізації цієї стратегії. Зокрема, CEN та CENELEC надали роз'яснення, як вони передбачають несприятливі наслідки зміни клімату, як вони планують обробляти майбутні кліматичні дані та вживати відповідних заходів для запобігання або мінімізації збитку, переглядаючи європейські стандарти інфраструктури в найуразливіших секторах та як ця робота стосується роботи ISO.

Цей захід також надав можливість спільно розглянути нові міжнародні стандарти, призначені для надання допомоги низці суб'єктів у вирішенні питань зміни клімату (від розробників інфраструктури до урядів, агенцій, організацій та підприємств), визначаючи важливу роль стандартизації та внесок акредитації.

Розділ підготовлено за матеріалами сайту ДП "УкрНДНЦ"

<http://uas.org.ua/ua/>

4. ЗАХОДИ З ЕКОЛОГІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

4.1. Виставки, семінари та конференції в Україні

№ ч/ч	Назва заходу	Тематика заходу	Організатор	Дата проведення	Місце проведення
1	Науково-технічний семінар	<i>Шляхи вирішення проблем підвищення регіональної екологічної безпеки</i>	Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського МОН України тел. (05366) 3-10-19 факс (05366) 3-60-00 e-mail: ecol4207@rambler.ru	1 січня – 31 грудня 2018 р.	Кременчук
2	Всеукраїнська наукова конференція	<i>Ecology is a priority</i>	Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна МОН України тел. (057) 707-53-70 e-mail: maksymenko@karazin.ua	березень 2018 р.	Харків
3	IV Всеукраїнська інтернет-конференція молодих учених і здобувачів вищої освіти	<i>Соціально-економічні та екологічні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції</i>	Миколаївський національний аграрний університет МОН України тел. (0512) 70-93-01 e-mail: ekonomikip.mnau@gmail.com	29–31 березня 2018 р.	Миколаїв
4	CISOLAR-2018 KYIV	<i>7-а Міжнародна Конференція та Виставка Сонячної Енергетики</i>	Центр Іноваційного Бізнесу тел. 044 383 03 56 сайт: http://2018.cis-solar.com/	11–13 квітня 2018 р.	Київ

4.2 Календар екологічних дат

11 січня	ДЕНЬ ЗАПОВІДНИКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ПАРКІВ
18-25 січня	ВЕЛИКИЙ ЗИМОВИЙ ОБЛІК ПТАХІВ
21 січня	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ СНІГУ
28 січня	ДЕНЬ ВІДКРИТТЯ АНТАРКТИДИ
29 січня	ДЕНЬ МОБІЛІЗАЦІЇ ЗУСИЛЬ ПРОТИ ЗАГРОЗИ ЯДЕРНОЇ ВІЙНИ
29 січня 2000 р.	ПРИЙНЯТТЯ КАРТАХЕНСЬКОГО ПРОТОКОЛУ ПРО БІОБЕЗПЕКУ
2 лютого	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВОДНО-БОЛОТЯНИХ УГІДЬ ДЕНЬ БАБАКА
17 лютого	ДЕНЬ КОТА В ЄВРОПІ
19 лютого	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ КИТІВ І МОРСЬКИХ ССАВЦІВ
25 лютого 1991 р.	ПРИЙНЯТТЯ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ТРАНСКОРДОННОМУ КОНТЕКСТІ (ЕСПОО, ФІНЛЯНДІЯ)
27 лютого	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПОЛЯРНОГО МЕДВЕДЯ
1 березня	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ІМУНІТЕТУ ПОЧАТОК ВЕСНИ
3 березня	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ДИКОЇ ПРИРОДИ
3 березня 1973 р.	ПРИЙНЯТТЯ КОНВЕНЦІЇ ПРО МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ВИДАМИ ДИКОЇ ФАУНИ І ФЛОРИ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІД ЗАГРОЗОЮ ЗНИКНЕННЯ (CITES) (ВАШИНГТОН, США)
10 березня	ДЕНЬ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКА УКРАЇНИ
14 березня	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ БОРОТЬБИ ПРОТИ ГРЕБЕЛЬ, НА ЗАХИСТ РІЧОК, ВОДИ І ЖИТТЯ
15 березня	МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДИТИНЧАТ ТЮЛЕНІВ
17 березня 1992 р.	ПРИЙНЯТТЯ КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ І ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ВОДОТОКІВ І МІЖНАРОДНИХ ОЗЕР (ГЕЛЬСІНКІ, ФІНЛЯНДІЯ)
20 березня	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЗЕМЛІ
21 березня	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ЛІСІВ
22 березня	ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ДЕНЬ БАЛТІЙСЬКОГО МОРЯ
22 березня 1989 р.	ПРИЙНЯТТЯ БАЗЕЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ (БАЗЕЛЬ, ШВЕЙЦАРІЯ)
23 березня	ВСЕСВІТНІЙ МЕТЕОРОЛОГІЧНИЙ ДЕНЬ
24 березня	ГОДИНА ЗЕМЛІ
25 березня	ПЕРЕХІД НА ЛІТНІЙ ЧАС